

ŠPORT V VOJSKI ↙

Športniki SV na olimpijadi v Tokiu

SLOVENIJA IN EU ↘

Ministri za krepitev
strateške avtonomije EU

Marko Pišlar

UNIJA PRED NOVIMI VARNOSTNIMI IZZIVI

Oči svetovne javnosti so bile v preteklih tednih usmerjene v deželo pod Hindukušem, kjer so po umiku zavezniških sil na oblast spet prišli talibani. Pripadniki še zadnjega kontingenta Slovenske vojske, ki so od leta 2015 delovali v okviru misije Odločna podpora, še prej pa od leta 2004 v silah Isaf, so se že maja živi in zdravi vrnili v domovino, s čimer je Slovenija končala svoje več kot 17-letno delovanje na misiji v Afganistanu. Da je iz afganistanske krize mogoče potegniti koristne nauke za prihodnje delovanje, so se strinjali tudi obrambni ministri držav članic Evropske unije, ki so se v začetku septembra na Brdu pri Kranju sešli na neformalnem srečanju. V načrtovanju, kako bi Evropska unija dosegla boljše obrambne in vojaške zmogljivosti, s čimer bi se lahko učinkoviteje in hitreje odzivala na krizne razmere, so razpravljali tudi o oblikovanju evropskih sil za hitro odzivanje, ki naj bi šteje približno pet tisoč vojakov. Soglašali so s predlogi, da bilo treba spremeniti trenutni sistem političnega odločanja za hitrejšo odzivanje. Odgovore na sedanje in prihodnje izzive na področju varnosti bo mogoče najti v nastajajočem dokumentu, strateškem kompasu, v katerem bodo jasno opredeljene smernice za doseganje večje strateške avtonomije Evropske unije.

6

KLEŠČMANI OKREPILI SODELOVANJE Z ZAVEZNIKI

Med vajo Rock Kleščman izvajali
taktične vaje z bojnim streljanjem

17

PRVI KORAK DO POKLICNEGA PILOTA

Selekcijsko letenje za izbor
kandidatov za bodoče pilote
Slovenske vojske

30

MINISTRI ZA KREPITEV STRATEŠKE AVTONOMIJE EU

Obrambni ministri EU
na Brdu o Afganistanu
in strateškem kompasu

9

MEŠANI VODI IZVAJALI TAKTIKE GORSKIH ENOT

Na vaji Zvezda Triglava urili
vojaške gorniške veščine in
postopke za bojevanje v gorah

22

VOJAŠKO USPOSABLJANJE JE ZRELOSTNI PREIZKUS

Po prenovljenem konceptu
TVSU se je usposabljala
prva generacija

44

VOJAŠKI MUZEJ PRIPRAVIL VEČ RAZSTAV

S tematskimi razstavami
počastili 30-letnico
samostojne Slovenije

14

25. OBLETNICA KRSTA PRVE SLOVENSKE VOJAŠKE LADJE

V 25 letih ladja Ankaran preplula
več kot 36.000 navtičnih milj
in zamenjala 11 poveljnikov

29

SEJEM IDEF21

Mednarodni sejem obrambne
industrije v Turčiji priložnost
za okrepitev sodelovanja

Pripadniki ameriške vojske so na vaji Rock Kleščman izvedli desant na cerkljansko letališče.

M

ed 6. in 23. septembrom sta na kopnem in v zračnem prostoru na širšem območju Cerklj ob Krki, Postojne in Bohinjske Bele potekali mednarodni vojaški vaji Rock Kleščman in Zvezda Triglava. Nosilni enoti vaj sta bila 74. pehotni polk 72. brigade in 132. gorski polk 1. brigade, za zračno podporo pa je skrbel 15. polk vojaškega letalstva. Ob predstavitvi dogajanja medijem je 8. septembra na letališču v Cerkljah ob Krki v okviru vaje Rock Kleščman potekal zračni desant, ki so ga ob podpori 15. polka vojaškega letalstva izvedli padalci 2. bataljona 503. regimenta 173. zračnodesantne brigade ameriških oboroženih sil iz Aviana.

Z mednarodnimi vojaškimi vajami Slovenska vojska krepi zmogljivosti za obrambo domovine, izboljšuje sodelovanje s predstavniki nacionalnovarnostnega sistema ter povezljivost z zavezniki na kopnem in v zraku. Vaja Rock Kleščman je bila za Slovensko vojsko ena največjih vaj v letošnjem letu. Potekala je na strelišču Bač in na osrednjem vadišču Slovenske vojske Poček med 6. in 17. septembrom, na njej pa je sodelovalo skupno okoli 800 pripadnikov Slovenske vojske in ameriških oboroženih sil. Nosilec vaje je bil 74. pehotni polk 72. brigade, v vajo pa so bile vključene skoraj vse enote Slovenske vojske. »Cilji vaje so bili urjenje bojnih postopkov, taktične vaje z bojnim streljanjem na ravni pehotnega voda, izboljšanje povezljivosti, sodelovanje z zavezniki, nočno delovanje in izvedba nočnih streljanj,« je pojasnil podpolkovnik Jure Himelrajh, poveljnik 74. pehotnega polka in vodja vaje. Poveljnik 15. polka vojaškega letalstva polkovnik Janez Gaube je pojasnil, da letališče v Cerkljah ob Krki podpira enote Slovenske vojske in zavezniških oboroženih sil pri letalskih operacijah in zagotavlja vso potrebno oskrbo pri izvajanju usposabljanj in vaj Slovenske vojske. Prvi teden septembra so na letališču gostili osem letal F-16 iz 31. lovskega polka iz Aviana, s katerim je 15. polk vojaškega letalstva izvajal različna skupna usposabljanja, predvsem s posadkami pilatusa PC-9, kontrolorji združenih ognjev in 16. centrom za nadzor in kontrolo zračnega prostora, s katerim so urili postopke varovanja in zaščite zračnega prostora Republike Slovenije. 15. polk vojaškega letalstva in 31. polk letalstva ameriških oboroženih sil že nekaj let načrtujeta in izvajata skupna usposabljanja, na katerih se urijo vsi pripadniki vojaškega letalstva, in sicer od logistov,

tehničnega osebja, letaliških služb, pilotov letal in helikopterjev do nadzornikov in kontrolorjev zračnega prostora. Do danes je bilo največ usposabljanj izvedenih v urjenju postopkov nadzora in kontrole zračnega prostora Republike Slovenije ter v podpori usposabljanja kontrolorjev združenih ognjev. V okviru vaje Rock Kleščman so sodelovali osem letal F-16, štiri letala PC-9, helikopter Bell-412 in helikopter za medicinsko evakuacijo, ki je bil v stalni pripravljenosti. Helikopterske posadke so podpirale tudi vajo Zvezda Triglava.

Nosilec mednarodne vojaške vaje Zvezda Triglava je bil 132. gorski polk. Potekala je med 9. in 23. septembrom na območju Vojašnice Boštjana Kekca na Bohinjski Beli in različnih koncih Gorenjske. Poveljnik 132. gorskega polka podpolkovnik Fedja Vraničar je povedal, da so bili namenjeni vaje dvig usposobljenosti enot na področju gorskega bojevanja, izmenjava izkušenj, predvsem pa izboljšanje civilno-vojaškega sodelovanja, saj vaja poteka tudi v civilnem okolju. Na vaji so sodelovale enote nujne medicinske pomoči iz Zdravstvenega doma Škofja Loka, enote iz Prostovoljnega gasilskega društva Hotavlje, pripadniki ameriških in britanskih oboroženih sil ter pripadniki Natovega centra odličnosti za gorsko bojevanje. Septembrski vojaški vaji je podrobno spremljala tudi ekipa Revije Slovenska vojska in preverila, kako je potekalo usposabljanje.

AKTUALNO ↙

SEPTEMBRA VELIKI MEDNARODNI VOJAŠKI VAJI

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

KLEŠČMANI OKREPILI SODELOVANJE Z ZAVEZNIKI

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Mednarodna vojaška vaja Rock Kleščman je druga izvedba skupnega usposabljanja 74. pehotnega polka 72. brigade in 2. bataljona 503. regimenta 173. zračnodesantne brigade ameriških oboroženih sil pod tem imenom, čeprav obe vojski že dolgo sodelujeta. Enote obeh oboroženih sil so na osrednjem vadišču Slovenske vojske Poček in Baču izvajale različna usposabljanja podnevi in ponoči, vrhunec pa so bile taktične vaje z bojnim streljanjem na ravni voda. V skupni aktivnosti je sodelovalo okoli 300 pripadnikov Slovenske vojske in 450 pripadnikov ameriških oboroženih sil.

»Vsaka vaja je zgodba zase,« je povedal poveljnik 74. pehotnega polka in vodja vaje podpolkovnik Jure Himmelrajh. Pojasnil je, da skupne vaje potekajo že več let, sodelovanje pa je zdaj preraslo v strelska usposabljanja in taktične vaje z bojnim streljanjem na ravni voda. Vzdevek 2. bataljona 503. regimenta 173. zračnodesantne brigade je Rock, pripadniki 74. pehotnega

Priprave na taktično vajo
z bojnim streljanjem ➤

➤ Pripadnika 1. čete 74. pehotnega polka v akciji

polka pa so poznani kot Kleščmani, tako je vaja Rock Kleščman tudi dobila svoje ime, pod katerim je prvič potekala že marca 2020. Eden izmed skupnih ciljev vojaške vaje je krepitev sodelovanja in povezljivosti med obema zavezniškima enotama. »Sodelovanja je veliko. Manj se kaže v skupnih streljanjih, saj vsaka vojska usposablja svoje vode, vendar je že med načrtovanjem veliko usklajevanja, prilagajanja in dogovarjanja. Da je Slovenska vojska sposobna organizirati tako zahtevno vajo s kompleksnimi aktivnostmi, kot so bojna streljanja, je velik izziv in uspeh. Kadarkor govorimo o povezljivosti, si pogosto predstavljamo, da je to denimo zmožnost pogovarjanja po radijskih zvezah. To je le del tega. Ne smemo pozabiti na celoten proces načrtovanja, da sploh lahko delujemo skupaj,« je pojasnil podpolkovnik in poudaril, da je bilo sodelovanje odlično. »Smo izkušeni in zelo dobri, znamo pa se tudi odlično prilagajati spremembam,« je še ocenil vodja vaje.

PO STRELJANJU Z BOJNIM STRELIVOM ŠE SITUACIJSKA USPOSABLJANJA
Vojaška vaja je obsegala izvedbo pripravljalnih, nadaljevalnih in taktičnih bojnih streljanj do ravni voda, posledično pa tudi izboljšanje pripravljenosti, nabiranje izkušenj ter krepitev sodelovanja in povezljivosti. »Izvajamo situacijska usposabljanja z manevrskim strelivom in nadaljevalna streljanja na strelišču Bač. Pri tem sklopu vaje so bili poudarjeni predvsem usposabljanje in izvedbe streljanja ponoči. Osrednji dogodek na vaji je bila taktična vaja z bojnim streljanjem na ravni voda. Zadnji teden vaje se bo prva četa 74. pehotnega polka usposabljala iz postopkov boja v naselju, pripadniki ameriške vojske pa bodo izvajali bojna streljanja na ravni vodi. Streljanja se v četrtek, 16. septembra, končajo,« je pojasnil namestnik poveljnika stotnik Rok Kovše. V zagotavljanje podpore so bile vključene tudi druge enote Slovenske vojske, predvsem 15. polk vojaškega letalstva, in baterija za ognjeno podporo Rodovskega bataljona 72.

brigade. Za postavitve nastanitvenega tabora, zdravstveno in drugo logistično zagotovitev je poskrbela Logistična brigada, za zagotovitev vadbenih pogojev pa 430. mornariški divizion. Stotnikovi nalogi med vajo sta bili skrb za delovanje taktično-operativnega centra in nadzor nad usposabljanji. »Zaradi izvajanja bojnih streljanj, pri katerih se uporablja ostro strelivo in predstavljajo vrhunec usposabljanj, so poudarjeni vsi varnostni postopki,« je še pojasnil namestnik poveljnika stotnik Rok Kovše.

ZAHTEVEN MANEVR Z ZRAČNO PODPORO

Pri prvem sklopu vaje Rock Kleščman sta bili poudarjeni predvsem nočno usposabljanje in streljanje, pri čemer so vojaki preizkusili tudi nove nočne namerilne naprave ter laserje. Nepogrešljivi so tudi nočnogledi, ki jim pomagajo, da v slabši vidljivosti in temi vidijo tarče. Dobro pristreljevanje laserjev jim je omogočilo odlične strelske rezultate. Poveljnik 1. čete 74. pehotnega polka in vodja situacijskega usposabljanja stotnik Matej Arbeiter je poudaril, da so vojaki z novo opremo ponoči uspešno zadevali tarče, oddaljene tudi do 300 metrov. Vrhunec vaje je bila za njegovo četo 10. septembra taktična vaja z bojnim streljanjem na ravni voda. Vanjo so vključili tudi zračno podporo letal Pilatus PC-9 in ognjeno podporo minometov 120 milimetrov ter minometov 60 milimetrov. Vajo so podpirala oklepna vozila Svarun in drugi elementi, ki so zagotavljali ognjeno moč pri izvedbi manevra. Po scenariju je vod vajo začel na zbirnem območju, potem pa se je premaknil v napadne položaje. Na neimenovani hrib so se postavili pripadniki s puškomitraljezi FN MAG in opazovalci iz baterije za ognjeno podporo ter kontrolorji združenih ognjev. Po posedanju položajev je kontrolor združenih ognjev poklical letala Pilatus PC9, da očistijo objekt Rog. Nato se je začel manevrski del s premikom z izhodiščnega položaja in s podporo oklepnih vozil. Premik svarunov so krili še minometi 120 milimetrov

in puškomitraljezi. Sledil je premik manevrskega dela. Zadnja faza prehoda čez žično-minske ovire je bila najkritičnejša, saj so bili ob tem pripadniki najbolj izpostavljeni. Ob njihovem napredovanju do bunkerja je bila po scenariju predvidena največja koncentracija ognja vseh sodelujočih ognjenih elementov. Enota je na koncu prispela do očiščenega bunkerja in zavzela še bližnje objekte ter uničila sovražnika. »Scenarij je zelo zapleten, saj je vanj vključenih veliko elementov ognjene podpore. Poudarjena je varnost, zato imamo številne kontrolne ukrepe, s katerimi skrbimo za varno premikanje po bojišču,« je še pojasnil stotnik Matej Arbeiter in dodal, da so pripadniki pred vajo zelo motivirani in dobro pripravljeni.

DOBRI STRELSKI REZULTATI PONOČI IN NABIRANJE IZKUŠENJ NOVINECV
Tudi poveljnik pehotnega oddelka višji vodnik Mark Zager je povedal, da gre pri vaji z bojnim streljanjem za zahteven manever, pri čemer mora poveljevalci desetim ljudem in biti pozoren na druge oddelke ter soborce, da se ne zgodijo napake. »Moj oddelek ima nalogo prebijanja žično-minskih ovir. Ko nam to uspe, pošljem del svoje skupine, da uniči bunker. Nato postavimo linijo, s katere napredujemo proti objektom, jih zavzamemo in uničimo sovražnika. Že pri načrtovanju je poudarjena varnost, zato si pomagamo s faznimi črtami – poveljnik voda mi pove, na kateri fazni črti smo, jaz potem to sporočim svojim vojakom. Vedno moramo vedeti, v kateri fazi napada smo, in biti usklajeni. Zaradi ognjene podpore letal in minometov ne smemo ne zamujati ne prehitovati. Smo dobro motivirani in se spodbujamo. V ekipi imamo nekaj novincev, za katere bo to prvo bojno streljanje.« Vojakinja Mojca Kobale je pripadnica 2. oddelka 1. voda 1. čete. Povedala je, da jo čaka druga taktična vaja z bojnim streljanjem na poklicni poti, saj je v enoto prišla aprila, krst pa je doživela na mednarodni vojaški vaji v Slunju na Hrvaškem. Prvič bo delovala kot strelka protioklepnega orožja. »Ročni netrzajni raketomet RGW je precej težak. Ko zavzamemo neki položaj, sta nujni fizična moč in dobra psihična pripravljenosti, saj smo le tako lahko natančni. Imam pomembno in odgovorno nalogo. Pri motivaciji pa imajo veliko vlogo častniki in podčastniki, ki nas pripravijo in spodbujajo.«

Nastanitveni tabor na Počku ➤

MEŠANI VODI IZVAJALI TAKTIKE GORSKIH ENOT

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič in Jerneja Grmadnik

Helikopterska reševalna posadka je izvedla medicinsko evakuacijo poškodovanega vojaka. ➤

Mednarodno vojaško usposabljanje vojaških gorniških enot Zvezda Triglava je potekalo med 6. in 23. septembrom na Gorenjskem. V organizaciji 132. gorskega polka 1. brigade so se skupaj s pripadniki Slovenske vojske usposabljali pripadniki oboroženih sil Velike Britanije in pripadniki 1. bataljona 157. regimenta Nacionalne garde Kolorada ameriške vojske. Po urjenju osnovnih individualnih vojaških gorniških veščin in bojnih postopkov na oddelčni ter vodni ravni so vodili delovali tudi mešano in izvajali taktiko malih gorskih enot. Na letošnji vaji Zvezda Triglava je bilo poudarjeno civilno-vojaško sodelovanje, pri čemer so pripadniki Slovenske vojske skupno vajo v Poljski dolini izvedli z ekipo nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma Škofja Loka in Prostovoljnimi gasilskim društvom Hotavlje.

Nameni vojaške vaje Zvezda Triglava so skupno usposabljanje zavezniških vojsk, poenotenje postopkov, prenos znanja, izmenjava izkušenj in povečanje povezljivosti ter krepitev sodelovanja Slovenske vojske s civilnim okoljem in lokalnimi skupnostmi. Izvedbo vaj so poleg 132. gorskega polka kot nosilca vaje podpirale tudi druge enote Slovenske vojske, in sicer četa za zveze 1. brigade, četa vojaške policije, obveščevalno-izvidniške čete s skupino brezpilotnih letalnikov, baterija za ognjeno podporo ter 10. pehotni polk v vlogi nasprotnih sil, sodelovali so tudi pripadniki Natovega centra odličnosti za gorsko bojevanje iz Poljč, inštruktorji gorniki iz drugih enot Slovenske vojske ter helikopterske posadke 15. polka vojaškega letalstva. Na vaji je sodelovalo okoli 300 pripadnikov, izmed teh 150 pripadnikov Slovenske vojske, 70 pripadnikov oboroženih sil Velike Britanije in 25 pripadnikov ameriške vojske. Poveljnik 132. gorskega polka in vodja vaje podpolkovnik Fedja Vraničar je pojasnil, da je vaja Zvezda Triglava potekala v več delih. V prvem delu so izvajali skupna usposabljanja, s poudarkom na povezljivosti in usklajevanju postopkov v okolici Bohinjske Bele,

na vadišču Mačkovec in plezališču Iglica. Izvajali so tudi postopke medicinske evakuacije in opravili pohod na Triglav. Drugi del je obsegal situacijske vaje na območju Begunj, na katerih so gorniške veščine povezali s taktiko gorskega bojevanja. Zadnji del je potekal na območju Blegoša. »Ta del vaje je bil zelo pomemben, saj je potekal v civilnem okolju, na območju, na katerem se giblje veliko rekreativnih športnikov. Prav civilno-vojaško sodelovanje je za nas zelo pomembno. V lokalnem okolju smo bili dobro sprejeti. Organizirali smo tudi skupno vajo z gasilci in službo nujne medicinske pomoči v Hotavljah,« je posebnosti letošnje izvedbe vaje izpostavil poveljnik Vraničar.

NA PRIKAZNI VAJI SODELOVALI MEŠANI VODI

Visokim domačim in tujim gostom, vojaškim predstavnikom in medijem so 16. septembra aktivnosti prikazali na pobočju Drage v Begunjah. Na vaji so nacionalno mešani vodi kot situacijsko vajo izvajali taktiko malih gorskih enot. Stotnik Tilen Kavčič iz 132. gorskega polka, operativni vodja, je predstavil vajo: »Oddelek se je premikal čez nevarno gorsko območje in naletel na nasprotnika, pri čemer se je zgodil stik. Ob spopadu je bil ranjen pripadnik, ki ga je bilo treba oskrbeti in rešiti iz težko dostopne globeli, ob tem pa zavarovati teren in prevzeti nadzor nad razmerami ter nadaljevati nalogo. Vpoklicana sta bila helikopterja, prvi za ognjeno podporo, da bi uničil mitralješko gnezdo nasprotnika, drugi pa za medicinsko evakuacijo.« Štabni vodnik Matej Bizjak iz 132. gorskega polka je na vaji deloval kot inštruktor gornišstva in usmerjal helikopter za reševanje. Povedal je, da postopki iz gorniških veščin niso poenoteni, so jih pa poskusili uskladiti zaradi skupnega delovanja. To je bil tudi največji izziv sodelovanja z zavezniškima vojskama. Taktični postopki pa so podobni, je še pojasnil. Ob tem je poudaril, da Slovenska vojska in pripadniki 132. gorskega polka izstopajo v znanju gornišstva in da se predvsem z ameriški pripadniki že poznajo, saj sodelujejo več let. »Vsako leto poskusimo še kaj izboljšati, scenarije pa prilagajamo razmeram in usposobljenosti.« Visoki vojaški predstavniki

Na civilno-vojaški vaji so moči združili pripadniki Slovenske vojske, gasilci in reševalci.

Na vaji so prikazali gorniške veščine, kot je spuščanje po vrhni žičnici.

vseh treh oboroženih sil so se po prikazni vaji strinjali, da je medsebojno sodelovanje na visoki ravni in da ga je treba krepiti tudi v prihodnosti.

V KAMNOLOMU V HOTAVLJAH CIVILNO-VOJAŠKA VAJA

Posebnost letošnje izvedbe Zvezde Triglava je bila vaja civilno-vojaškega sodelovanja 18. septembra v kamnolomu v Hotavljah. Scenarij je predvidel, da eksplozivno sredstvo med vojaško vajo zgreši cilj in zadene vas ter povzroči požar. Ob eksploziji na tleh in v steni nad kamnolomom obleži več poškodovanih z raztrganinami, opeklina in

strelnimi ranami. Vojska se posveti napredovanju, aktivirajo pa se tamkajšnji gasilci in služba nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma Škofja Loka. Po puku in zadimljenju prizorišča so tako najprej na kraj dogodka prispeli gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Hotavlje, zavarovali so območje in vzpostavili ustrezne razmere za reševalce, ki so izvedli triažo in začeli postopke. Ob tem so pripadniki 132. gorskega polka oskrbeli poškodovanko na težko dostopnem terenu na skalni polici nad kamnolom. Na pomoč je priletela helikopterska posadka in z vitlom ranjeno osebo ter reševalca dvignila v helikopter in odpeljala v nadaljnjo oskrbo. Zaradi težkih poškodb je helikopterski prevoz potrebovala še ena oseba. Tokrat je helikopter Bell-412 pristal na cesti 300 metrov od kraja nesreče. Reševalno vozilo je do tja prepeljalo poškodovanca, reševalne ekipe pa so ga s skupnimi močmi vkrcale v helikopter in tako uspešno končale vajo.

KORISTNE VAJE ZA OCENO SKUPNEGA DELOVANJA

Podpolkovnik Fedja Vraničar je izpostavil, da se ob naravnih in drugih nesrečah za pomoč lahko aktivira tudi vojska, zato je koristno, da vaje potekajo z drugimi predstavniki sil zaščite in reševanja. Zamisel o skupni vaji je dobil že med prvim valom koronavirusne bolezni, ko je kot koordinator zdravstvene službe v Upravni enoti Škofja Loka sodeloval z drugimi civilnimi službami. »Na skupnih vajah preverimo svoje zmogljivosti, odzivni čas ter poveljevanje in vodenje. Izboljšave so še mogoče. Po vaji bomo opravili skupno analizo, da ugotovimo, kje so pomanjkljivosti v sodelovanju in kaj lahko še izboljšamo,« je pojasnil po vaji in dodal, da si je vajo kot zunanji opazovalec ogledal tudi vojaški zdravnik oboroženih sil Velike Britanije. »Ocenil jo je kot zanimivo in povedal, da bi želel v prihodnosti sodelovati s svojo reševalno ekipo.«

Na vaji sta sodelovali tudi dve ekipi nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma Škofja Loka, ki ju sestavljata zdravnik in reševalca, z dvema reševalnima voziloma. Oskrbeti so morali pet poškodovancev. Vodja reševalnih ekip dr. Tina Kmet Gril je povedala, da so bile poškodbe in rane značilne za vojaške bitke, s čimer pri svojem delu nimajo toliko izkušenj. »Našima ekipama je reševanje dobro uspelo, pomanjkljiva je bila samo komunikacija. Vmes se je zgodil še napad, v katerem smo izgubili reševalca, tako da smo morali oskrbeti še njega. Pri reševanju je vedno veliko improvizacije in prilagajanja. Vesela in ponosna sem, da nas je Slovenska vojska povabila na vajo, in upam, da bomo skupaj sodelovali še naprej ter pridobivali nove izkušnje in znanje.« Tudi vodja intervencije gasilec Marko Peternel iz Prostovoljnega gasilskega društva Hotavlje je poudaril, da je bila vaja vrhunsko organizirana, se je pa pokazalo, kje je manevrski prostor za izboljšanje komunikacije. Gasilci so morali najprej zaščititi območje, na katerem so že bili pripadniki Slovenske vojske, nato so pogasili požar in pomagali pri prenosu ranjencev. »Zadnji del vaje smo morali prilagoditi. Naša naloga je bila najti primerno mesto za pristanek helikopterja, zato smo morali zavarovati in zapreti cesto, na kateri je nato pristal helikopter.« Vaja je k ogledu pritegnila številne krajanje, ki so bili o dogajanju obveščeni z letaki na domače naslove in po drugih kanalih obveščanja ter so potrpežljivo in z velikim zanimanjem spremljali skupno sodelovanje vojske, gasilcev ter reševalcev.

V sklepnem tednu vaje Zvezda Triglava je udeležence skupnega usposabljanja čakalo še kolektivno usposabljanje iz preživetja in bojnega delovanja v gorskem svetu na širšem območju Blegoša, pri čemer so se usposabljevale tudi specialistične skupine, operaterji brezpilotnih letalnikov, minometniki in ostrostrelci. Aktivnosti so se končale s skupno taktično vajo, 21. septembra pa je gorski polk ob koncu usposabljanj s slovesnim postrojem zaznamoval tudi dan enote.

IZMENJAVA IZKUŠENJ PRESEDOVANJA SVETU EU

BESEDILO Marko Pišlar, FOTO Bruno Toič

Na povabilo ministra za obrambo mag. Mateja Tonina je bil v petek, 3. septembra, na obisku na Ministrstvu za obrambo RS portugalski minister za obrambo João Gomes Cravinho. Obisk je bil namenjen potrditvi dosedanjega sodelovanja in njegovi krepitvi ter izmenjavi izkušenj obeh držav med predsedovanjem Svetu EU.

Ministra sta odnose med državama na obrambnem in vojaškem področju ocenila kot izjemno dobre, še posebej ker državi tesno sodelujeta v okviru tako imenovanega tria držav, ki zaporedoma predsedujejo Svetu Evropske unije. Minister Tonin se je zahvalil Portugalski za izjemno dobro opravljeno delo med njihovim predsedovanjem. Sogovornika sta razpravljala tudi o razmerah v Afriki in v operacijah EU na tem območju, kjer ima Portugalska bogate izkušnje. Slovenski obrambni minister je zadovoljen s slovensko politično odločitvijo, da je treba okrepiti prisotnost zlasti v Severni Afriki, s čimer Slovenija prispeva k prizadevanjem mednarodne skupnosti za stabilizacijo razmer v Maliju in na območju Sahela. Izpostavil je še razmere na Zahodnem Balkanu in krepitev sodelovanja partnerjev iz te regije v različnih pobudah skupne varnostne ter obrambne politike, kar bo učinkovalo spodbujevalno pri njihovi integraciji v Evropsko unijo. Ministra sta govorila tudi o posodobitvi vojsk in možnosti za

krepitev obrambnega sodelovanja ter sodelovanja obrambnih industrij obeh držav. Portugalski minister je izpostavil odlično sodelovanje med predstavniki Nemčije, Portugalske in Slovenije v okviru tria držav, ki predsedujejo Svetu Evropske unije. To bo vsekakor pozitivno vplivalo na skupno varnostno in obrambno politiko, v okviru katere Evropska unija pripravlja pomemben dokument – strateški kompas. Z njim se bodo določile smernice za prihodnji razvoj evropske obrambe in varnosti za obdobje desetih let.

O VARNOSTI NA BALKANU IN BALTIKU

BESEDILO Marko Pišlar, FOTO Bruno Toič

V petek, 3. septembra, se je na povabilo ministra za obrambo RS mag. Mateja Tonina na uradnem obisku na Ministrstvu za obrambo RS mudil minister za obrambo Republike Latvije dr. Artis Pabriks. Ministra sta govorila o dvostranskem sodelovanju na obrambnem in vojaškem področju, v mednarodnih operacijah in na misijah, s poudarkom na misiji Okrepljena prednja prisotnost v Latviji, in o dejavnostih v okviru zavezništva ter Evropske unije.

Minister Tonin je po srečanju poudaril, da državi vežejo prijateljski odnosi v okviru Nata in Evropske unije. Povezujejo ju še podobna zgodovinska izkušnja in izzivi v prihodnosti. Pomemben povezovalni člen je tudi prisotnost pripadnikov Slovenske vojske na Natovi mednarodni misiji Okrepljena prednja prisotnost v Latviji. Ministra sta spregovorila o razmerah na Zahodnem Balkanu. Minister Tonin je poudaril vlogo Evropske unije, ki mora s svojo prisotnostjo nenehno skrbeti, da se to območje ne bo oddaljilo od pomembnejših evropskih vrednot, ter se ves čas zavedati, da je mesto vseh držav Zahodnega Balkana v Evropski uniji. »Le tako lahko zagotovimo varnost in stabilnost celotne Evrope,« je poudaril slovenski obrambni minister. Dodal je še, da se Slovenija zaveda razmer na območju Baltika zaradi hibridnih napadov. Latvijskemu ministrskemu kolegu je zato napovedal, da je Slovenija v znak solidarnosti pripravljena prispevati pet kilometrov ograje, s katero bo lahko Latvija bolje organizirala migracije. Latvijski minister Pabriks se je Sloveniji in Ministrstvu za obrambo RS zahvalil za dobro organizirano neformalno srečanje

obrambnih ministrov na Brdu pri Kranju in za napovedano donacijo Slovenije. Ob tem je poudaril, da gre za pomemben prispevek h krepitvi varnosti države kot članice zavezništva in Evropske unije. Ob koncu je pohvalil delo pripadnikov Slovenske vojske, ki sodelujejo v Natovi operaciji v Latviji. Po njegovem prepričanju je sodelovanje na tej misiji pomembno tudi z vidika skupnega sodelovanja in urjenja med pripadniki različnih zavezniških vojsk. V sestavi slovenskega kontingenta na misiji Okrepljena prednja prisotnost že sodelujejo pripadniki črnogorske vojske, v drugi polovici prihodnjega leta pa se jim bodo pridružili vojaki iz oboroženih sil Severne Makedonije.

OBLIKOVANJE EVROPSKE OBRAMBE

BESEDILO IN FOTO SSK

V četrtek, 2. septembra, je na blejskem strateškem forumu potekal panel z naslovom Oblikovanje evropske obrambe. Na njem so sodelovali namestnik generalnega sekretarja Nata Mircea Geoană, portugalski obrambni minister João Gomes Cravinho, francoska ministrica za obrambo Florence Parly in minister za obrambo RS mag. Matej Tonin.

Sogovorniki so v razpravi izpostavili, da so dogodki v Afganistanu okrepili razmišljanja o vzpostavitvi učinkovitejših obrambnih zmogljivosti

EU, da bi se omogočila njena čim večja strateška avtonomija. Namestnik generalnega sekretarja Nata je pri tem poudaril, da se EU, Nato in OZN spoprijemajo s podobnimi in vse zahtevnejšimi varnostnimi izzivi, zato je sodelovanje nujno, saj sta skupna cilja mir in stabilnost v svetu. Nujno je premišljeno iskanje sinergij pri vzpostavitvi učinkovitih obrambnih zmogljivosti, pri čemer mora ostati glavno vodilo načelo solidarnosti in sodelovanja. Minister Tonin je glede izkušenj iz Afganistana poudaril, da mirovne misije zahtevajo dolgoročno prisotnost, saj dvajsetletna navzočnost zavezniških sil v Afganistanu ni najdaljše posredovanje vojaških sil na nekem območju. Prav tako se je po njegovih besedah treba zavedati, da zahtevne operacije zahtevajo dvig ravni obrambnih zmogljivosti, za kar pa so nujni finančna sredstva in politična volja ter vzpostavitev učinkovitejšega mehanizma odločanja v EU. Kot je poudaril, je znotraj EU sicer oblikovanih več pobud, kot so na primer bojne skupine EU, ki pa se zaradi zapletenosti mehanizmov napotitve ne morejo dovolj hitro in učinkovito odzvati. Razpravljavci so si bili enotni, da razmišljanja o evropski obrambni identiteti v prihodnosti ne gredo v smer izolacije, temveč učinkovitejše pomoči državam, ki delijo skupne demokratične vrednote.

ČEŠKO SODELOVANJE V NATOVEM CENTRU ZA GORSKO BOJEVANJE

BESEDILO SSK

Minister za obrambo mag. Matej Tonin se je med obiskom na Češkem udeležil Dni Nata 2021, ki so 18. in 19. septembra potekali v Ostravi. V okviru dogodka, ki spada med največje razstave na področju varnosti in obrambe v Evropi, je sodelovala tudi Slovenska vojska s predstavitvijo dveh letal Pilatus PC-9M.

Minister Tonin se je srečal tudi s češkim obrambnim ministrom Lubomirjem Metnarjem. Pogovarjala sta se predvsem o vojaškem sodelovanju med državama, tudi na področju gornišstva. Ena izmed priložnosti je tudi sodelovanje v okviru Natovega centra odličnosti za gorsko bojevanje, ki deluje v Poljčah na Gorenjskem. Ministra sta

se dogovorila, da se bodo Čehi centru pridružili avgusta prihodnje leto. Zaradi trenutnih razmer v Afganistanu sta se ministra pogovarjala tudi o mednarodnih varnostnih razmerah po svetu, predvsem v Sahelu, saj bi tamkajšnje spremenjene varnostne razmere lahko vplivale tudi na Evropo. Strinjala sta se, da je za zagotavljanje stabilnosti na tem območju nujno sodelovanje, možnosti tega pa bo preučila tudi Slovenija.

25. OBLETNICA KRSTA PRVE SLOVENSKE VOJAŠKE LADJE

BESEDILO kapitan bojne ladje Bogomir Tomažič, poveljnik 430. MOD
FOTO Bruno Toič

Ladja Ankaran na mednarodni pomorski vaji Adrion 2021

Letos v Slovenski vojski praznujemo pomemben jubilej slovenskega vojaškega pomorstva. 1. avgusta leta 1996 je bila izvedena svečanost ob krstu prve slovenske vojaške ladje Ankaran ob navzočnosti njene botre Vide Mašera Borovljev. Slovesnost je potekala na carinskem pomolu v Izoli. Ladja je tja svečano priplula iz pristanišča Koper ob spremstvu helikopterjev Slovenske vojske.

PRVA VOJAŠKA ZMOGLJIVOST ZA OBRAMBO SUVERENOSTI NA MORJU

Tako se je uradno končal postopek nakupa ladje, ki je potekal dobri dve leti. Postopek so vodili izkušeni pripadniki rodu pomorstva Slovenske vojske in v okviru projekta poskrbeli za nakup kakovostnega plovila, namenjenega dolgotrajni uporabi v Slovenski vojski. V tem času se je oblikovala tudi prva posadka in pod poveljstvom prvega poveljnika ladje Andreja Androjne opravila usposabljanje pri proizvajalcu ladje v Izraelu. Ladja je bila sicer prvič krščena skladno

s pomorsko tradicijo že ob prvem spustu v morje v Izraelu, kjer so opravili testiranja in nastavitve. Nato so ladjo v koprsko pristanišče pripeljali na krovu trgovalne ladje. S tem simboličnim, vendar zelo pomembnim, dogodkom sta Slovenska vojska in Slovenija dobili prvo vojaško zmogljivost za površinsko delovanje in sredstvo za obrambo suverenosti ter celovitosti Republike Slovenije na morju. Usposabljanje vojaških nabornikov se je tako lahko razširilo tudi na mornarje na ladji, ki so se pridružili dotedanjim nabornikom, ki so se usposabljali za vojaško evidenčno dolžnost vojaški potapljač. Sledilo je usposabljanje posadke za doseganje kolektivne usposobljenosti

Ladjo Ankaran so v koprsko pristanišče pripeljali na krovu trgovalne ladje.

L-1 in L-2 ter usposabljanja več generacij nabornikov, ki so se usposobili za mornarje strelce. Posadka in naborniki so bili do leta 1999 nastanjeni v različnih objektih v koprskem pristanišču, maja 1999 pa so se preselili v novo vojašnico v Ankaranu.

UDELEŽBA NA MEDNARODNIH POMORSKIH VAJAH V OKVIRU POBUDE ADRIION

Sprememba delovanja in usposabljanja posadke se je začela leta 2001 po koncu usposabljanja zadnje generacije nabornikov. Skladno s konceptom približevanja Natu je bilo tudi usposabljanje vedno bolj osredotočeno na delovanje glede na zahteve

zaveznitva. Udeležbe na mednarodnih vojaških vajah, kot je Cooperative Engagement, so bili mejniki, ki so ladijski posadki omogočili postopno pridobivanje znanja in izkušenj za delovanje, skladno z NATO-vimi koncepti površinskih pomorskih sil. Po letu 2004 je postala glavno vodilo tega procesa regionalna pobuda Adrion, ki se ji je Slovenska vojska pridružila s podpisom sporazuma o sodelovanju mornaric v jadransko-jonski regiji. To je pomenilo letne priprave in udeležbo posadke na štabnih in pomorskih taktičnih vajah Adrion, s čimer je posadka rasla in pridobivala vedno več samozavednosti za delovanje na morju.

LETA 2010 SE JE LADJI ANKARAN PRIDRUŽILA LADJA TRIGLAV

Vse to je bilo podlaga, da je Slovenska vojska lahko prešla v naslednjo fazo razvoja vojaškega pomorstva in leta 2010

Prva posadka pod poveljstvom
Andreja Androjne

Ladjo je krstila
Vida Mašera Borovljav.

kupila drugo ter večjo vojaško ladjo Triglav. Prav posadka hitre patrolne ladje Ankaran je bila temelj za oblikovanje posadke nove vojaške ladje. Sestrski ladji sta bili že leta 2012 nosilki izvedbe prve mednarodne pomorske taktične vaje Adrion v Kopru. Naslednji pomemben mejnik pomorstva Slovenske vojske je bila prva napotitev večnamenske ladje Triglav v mednarodno operacijo leta 2013. Brez hitre patrolne ladje Ankaran seveda te zgodbe in postopnega razvoja ne bi bilo. V 25 letih se je na ladji zamenjalo 11 poveljnikov in veliko članov posadke. Ladja je v tem času preplula več kot 36.000 navtičnih milj. Zastava Republike Slovenije na njenem krovu je v vsem tem času ponosno naznanjala, da je hitra patrolna ladja Ankaran branik slovenskega morja doma in v tujini. Ladja Ankaran, srečno in še naprej ponosno reži valove Jadranskega morja kot prva slovenska vojaška ladja.

PRVI KORAK DO POKLICNEGA PILOTA

BESEDILO IN FOTO Borut Podgoršek

Praktične lete so izvajali
na šolskih letalih Zlin 242L.

Na letališču v Cerkljah ob Krki je v prvi polovici septembra potekalo selekcijsko letenje za izbor kandidatov za bodoče pilote Slovenske vojske. Po enotedenskem teoretičnem usposabljanju je vsak izmed kandidatov pod budnim očesom inštruktorjev Slovenske vojske preživel šest ur v šolskem letalu Zlin 242L.

Na Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije so spomladi objavili razpis za štipendije za pilota, na katerega se je do 5. aprila prijavilo 15 kandidatov, zdravniški pregled pa jih je uspešno opravilo 11. »To je najštevilnejša skupina kandidatov v zadnjih letih,« je povedal namestnik poveljnika Letalske šole Slovenske vojske in vodja selektivnega letenja major Matej Krajnc. Pogoji za prijavo na razpis je vpis na letalsko smer Fakultete za strojništvo v Ljubljani. Kandidati morajo nato opraviti zdravniški pregled in test gibalnih sposobnosti. Tisti, ki so uspešni, se lahko vključijo v postopek selektivnega letenja, s katerim kandidate preizkusijo, ali so sposobni opravljati naloge pilotov Slovenske vojske.

SEZNANIJO SE S TEORIJO IN VADIJO V SIMULATORJU

Postopek selekcije traja dva tedna. Najprej kandidati pridobijo teoretično podlago. »Ker so študenti prvega in drugega letnika Fakultete za

Usposabljanje na simulatorju letenja X-Alpha 200

Kandidate so ocenjevali inštruktorji Letalske šole SV.

strojništvo, pričakujemo, da imajo vsaj temeljno matematično in fizikalno znanje,« je povedal učitelj letenja nadporočnik Urban Odlazek ter dodal: »Prvi teden se kandidati seznani s teorijo, v okviru katere spoznajo različne režime letenja, letalo Zlin 242L in letališče Cerklje ob Krki z okolico. Predavanja trajajo vsak dan po osem ur. Ob koncu teoretičnega dela morajo uspešno opraviti teste, da lahko pristopijo k letenju.« Kandidate so tokrat prvič seznanili tudi s simulatorjem letenja, ki ga je Slovenska vojska dobila letos. »Simulator X-Alpha 200 podjetja Pipistrel predstavlja najsodobnejši pripomoček za usposabljanje pilotov in je za Slovensko vojsko korak naprej pri šolanju pilotov,« je razložil nadporočnik Odlazek. Simulator letenja začetnikom omogoča, da spoznajo, kako se letalo odziva na uporabo krmil in komand motorja, ter tako pridobijo prve izkušnje v nadzorovanem okolju. »Vsak izmed kandidatov je v simulatorju preživel približno pol ure. Postavili smo jih v virtualno okolje, ki predstavlja njihovo bodoče delovno okolje, torej letenje z letalom in tisto, kar bodo pozneje zares videli. V simulatorju je namreč ortofoto posnetek terena. Slika, ki jo kandidat vidi v virtualnem okolju, je enaka realističnemu okolju v naravi. Kandidati si lahko tako izbirajo orientirje za posamezne zavoje v šolskem krogu. Prav izvajanje šolskih krogov je bila glavna naloga v simulatorju. Simulator je za letalo Pipistrel Virus SW, naši kandidati pa letijo na zlinih 242L. Zato je ta let v simulatorju za njih bolj informativen,« je razložil nadporočnik Odlazek. Kandidati so se v simulatorju seznanili z dejavniki šolskega kroga in orientirji okoli letališča. Šolski krog je

združeval vse režime letenja, kandidati pa so dobili občutek dinamike dogajanja med poletom. »Pomembni novosti, ki ju omogoča simulator, sta ustavitev leta in analiza dejanj, ki jih je kandidat izvedel,« je postopek opisal nadporočnik Odlazek in dodal, da se lahko inštruktor s kandidatom takoj pogovori o njegovih napakah ter mogočih izboljšavah, ki jih lahko nato kandidat med nadaljevanjem leta odpravi.

IZVAJAJO PRAKTIČNE LETE IN IZPITNI LET TER SPOZNAJO AKROBATSKO LETENJE

Drugi teden selekcije kandidati začnejo z jutranjimi pripravi na letenje. Major Matej Krajnc je povedal, da imajo prvi dan kandidati samo informativni let. Začnejo z informativnim ogledom območja letališča. Po tem letu se začnejo v učilnici pripravljati na letenje. Vsak dan imajo jutranje priprave na letenje in jutranji

informativni sestanek za pilote, ki se ga udeležijo tudi drugi piloti Slovenske vojske. Na sestanku jih seznani s pomembnimi informacijami za pilote, t. i. notami (angl. notice to airman), meteorološkimi razmerami in drugimi za letenje pomembnimi podatki. »Nadaljujemo z dvema letoma na dan in tako stopnjujemo intenzivnost. Po vsakem letu opravimo analizo in v učilnici pripravimo za naslednji dan. Sledijo popoldanske priprave na letenje naslednjega dne,« je dnevni program selekcije opisal major Krajnc in dodal: »Danes delamo še zadnje vaje. Prav take bodo imeli fantje jutri na izpitnem letu. Trenutno izvajamo šolske kroge. Popoldne bomo izvedli letenje v coni. Učimo jih različnih režimov letenja, torej vzpenjanje, zavoje, spuščanje, horizontalni let in podobno. To ponavljajo ob naši navzočnosti, da pridobijo izurjenost in samozavest. Ker nimajo izkušenj z letenjem, ne moremo pričakovati, da bodo takoj vse opravili brez napak. Bistvo selekcije je spremljanje razvoja kandidatov. Kandidati so ves čas ocenjevani, na koncu pa izberemo tiste, ki so primerni za nadaljnje šolanje v Letalski šoli Slovenske vojske.« Na njih ne gledajo samo kot na posameznike, temveč so pozorni tudi na to, kako se vedejo v skupini, kako sodelujejo med seboj in kakšen je njihov značaj. Fantje so zelo dobra in homogena skupina. Na aktivnosti prihajajo pripravljeni in motivirani. Piloti si med seboj zaupajo in to želijo naučiti tudi svoje bodoče sodelavce. Nadporočnik Odlazek je še pojasnil, da kandidatom ni treba takoj pokazati, kaj znajo: »Bistvo je, kako napredujejo od prvega do zadnjega dne. Na podlagi njihovega napredka si lahko predstavljamo, kako bo znanje posameznika napredovalo z izobraževanjem

v Letalski šoli Slovenske vojske. Del selekcije je tudi akrobatsko letenje, ki ga izvajamo inštruktorji. Pokažemo osnovne elemente, kot so obrat na krilo, pentlja, bojni zavoj, obrat čez krilo in podobno. Ocenjujemo prilagoditev kandidatov na letalsko okolje, ker se od vojaških pilotov pričakuje, da bodo sposobni prenašati nekatere obremenitve.«

ŽE OD OTROŠTVA SI ŽELIJO POSTATI PILOTI

Vsi kandidati, ki so uspešno opravili selekcijo, bodo z Ministrstvom za obrambo sklenili pogodbo in se tako zavezali, da bodo diplomirali iz letalske smeri na Fakulteti za strojništvo. Med študijem bodo v Letalski šoli Slovenske vojske pridobili letalsko znanje, ki je nujno za uspešno končano šolanje na fakulteti, in se pripravili na poklicno pot v Slovenski vojski. Garanje se za njih šele začne. Vendar so tisti, ki si želijo leteti, na to pripravljeni. Kandidat Aljaž Trošt iz Postojne si že od otroštva želi postati pilot. »Odločen sem bil, da bom pilot helikopterja. Zdaj bi raje letel z letalom, saj so me ta prevzela,« je povedal. Po nekaj urah je dobil več občutka za letenje, kot je prej pričakoval. Razložil je, da je bil njegov prvi samostojni pristanek malo trši od tistih, pri katerih mu je pomagal inštruktor. Občutek med akrobacijami pa je bil podoben kot v zabaviščnem parku v Gardalandu, samo stopnjo višje. Kandidat Miha Božnar iz Škofje Loke je pojasnil, da je bilo letenje zanimivejše od učenja teorije. »Na začetku sem bil živčen, ker nikoli prej nisem bil v letalu. Potem pa zato, ker sem moral z njim leteti. Z večkratnim letenjem mi je vse postalo bolj domače in sem se sprostil. Zdi se mi, da sem hitro dobil občutek za letenje,« je še razložil in dodal, da je bil občutek ob prvem pristanku krasen. Kandidat Kristijan Šmid iz Oplotnice že od nekdaj sanja, da bi postal pilot v Slovenski vojski. Pred selekcijo je naltel od 15 do 20 ur na jadralnem letalu. To mu je malo pomagalo pri poznavanju aerodinamičnih lastnosti letala, in sicer, kako se letalo obnaša v zraku in kako poteka letenje. »Toda tehnika pristajanja in potek dela v motornem letalu se razlikujeta od športnega letenja v jadralnem letalu. Bolj ko ne sem se na to razliko že navadil,« je končal pogovor.

OSTROSTRELCI SLOVENSKE VOJSKE ZMAGALI NA TEKMOVANJU

BESEDILO Jerneja Grmadnik

FOTO Anton Žbogar/arhiv Revije Slovenska vojska

Med 3. in 18. avgustom je na vadišču v Hohenfelsu v Nemčiji potekalo peto evropsko tekmovanje ekip ostrostrelcev v organizaciji ameriških oboroženih sil, ki se ga je udeležilo 27 ekip iz 12 evropskih držav – Natovih članic, Kanade in Združenih držav Amerike. Ostrostrelski ekipi Slovenske vojske sta dosegli odlični uvrstitvi – zmago in 11. mesto. Pripadniki Slovenske vojske so se tekmovanja, ki je letos potekalo petič, udeležili že večkrat in vedno zasedli visoka mesta, bili tudi drugi, letos pa so prvič slavili in dokazali svojo vrhunsko izurjenost. Na tekmovanju so preverjali in ocenjevali znanje in veščine ostrostrelcev ter sposobnost njihovega delovanja v simuliranih pogojih na bojišču. Streljanje je potekalo na znane in neznane razdalje, pod kotom, iz helikopterja ter podnevi in ponoči, predvsem z ostrostrelnimi puškami ter tudi z osebno oborožitvijo.

Zmagovalno ekipo Lynx 1 Slovenske vojske so sestavljali pripadniki Enote za specialno delovanje, drugo ekipo pa pripadniki Specializirane enote vojaške policije. Udeleženci so pojasnili, da so se na povabilo hitro odzvali, se prijavili in opravili skupne priprave. Zaradi epidemioloških ukrepov so po prihodu v Nemčijo tri dni preživeli v samoizolaciji, kar so izkoristili za pripravo opreme, preučitev terena in načrte delovanja. Sledili so nastreletem orožju, v prihodnjih petih dneh pa še osem nalog, ki niso bile znane vnaprej. Obsegale so preverjanje različnih strelskih sposobnosti in drugih veščin, večinoma pa so temeljile na zgodovinskih bitkah oziroma simulacijah realističnih razmer na bojišču.

MED NAJTEŽJIMI NOČNA ORIENTACIJSKA NALOGA

Prva naloga je obsegala klasično ostrostrelsko nalogo, in sicer prikrito zalozovanje in strel na cilj, druga naloga pa streljanje na neznane razdalje z različnih položajev, podnevi in ponoči. Težak izziv je bila naloga nočne orientacije. Udeleženec je pojasnil, da je bil teren izjemno gričevnat s strmimi pobočji. Gibati so se morali brez sistema GPS in bele svetlobe:

»Zemljevid je bil pomanjkljiv in iskanje tarče je bilo podobno iskanju enega drevesa. Gibali smo se po azimutu. Prav pri tej vaji je bil največji osip, pripadniki Enote za specialno delovanje pa so bili v nočni orientaciji zelo uspešni.« 1917 je bilo ime naloge, ki je simulirala boje v strelskih jarkih iz prve svetovne vojne. Ostrostrelci so se morali plaziti pod ovirami, streljali so z maskami iz strelskega jarka, v katerega so spustili solzivec, in nalogo končali s strelom na razdalji do 500 metrov. V nalogi Gone in 60 seconds so hitro streljali na premikajoče se cilje, ki so jih predstavljale premične tarče. Te so se gibale s hitrostjo do 15 kilometrov na uro v različne

smeri, razdalja pa je bila 700 metrov. Streljanje je potekalo ponoči in podnevi ter tudi z nestrelsko roko. V nalogi Where Eagles Dare so streljali na velike razdalje pod naklonom in navajali artilerijsko podporo. Pri vaji ocenjevanja razdalj do 1700 metrov so morali strelci oceniti razdaljo petih tarč s prostim očesom, še petih pa z daljnogledom. Točke je prinašala samo ocena, ki ni presegala desetih odstotkov napake. Simulacija zgodovinske bitke pri Mogadišu v Somaliji je obsegala streljanje iz helikopterja, premik po bojišču in izvek težke lutke. Pripadnik Specializirane enote vojaške policije je pojasnil: »Strelec in opazovalec sva se vkrcala v helikopter. Med lebdenjem sem moral najprej zadeti tri balone na vozilih pod kotom 45 stopinj na razdalji 200 metrov. Strelca sva se nato zamenjala in kolega je moral zadeti tarče med letom helikopterja, kar je zelo težko. Nato smo pristali, tekli čez poligon, streljali z levo in desno roko, kleče in leže, ter prišli do razbitine helikopterja. Tam smo morali zadeti še cilje na razdalji 400 metrov. Za konec smo izvlekli ranjenca oziroma 108 kilogramov težko lutko do vozila. Čas je bil omejen na 15 minut in veliko ekipam ni uspelo.«

Pripadniki Enote za specialno delovanje so postali najboljši evropski ostrostrelci.

PRILOŽNOST ZA IZMENJAVO IZKUŠENJ

Ekipi Slovenske vojske sta imeli po tri pripadnike, in sicer vsaka po dva ostrostrelca in enega opazovalca, ki sta z daljnogledom opazovala gibanje vetra, poročala o zadetkih in dajala navodila za popravke. Tretji član ni tekmoval, temveč je skrbel za podporo in logistiko. Strelci so uporabljali ostrostrelno puško FN Ultima Ratio Commando 308 Winchester kalibra 7,62 mm, ki ima efektivni doseg do 900 metrov in je opremljena z dušilnikom pokov, dnevna optika pa omogoča 12-kratno povečavo. Del opreme je bila tudi ostrostrelna maskirna obleka. Po koncu vseh nalog je ekipa pripadnikov Enote za specialno delovanje zbrala največ točk izmed vseh ekip, tudi sicer je bila v več nalogah najboljša, ekipa Specializirane enote vojaške policije pa se je uvrstila tik za deseterico. Ostrostrelci, pripadniki Specializirane enote vojaške policije, je povedal, da so bile naloge zahtevne in tekma naporena: »Bogatejši smo za nove izkušnje, ki smo jih delili z drugimi ekipami. Spoznali smo nove tehnologije, taktike in njihove pristope. Tekma je bila nepredvidljiva, ena izmed lastnosti ostrostrelcev pa je, da so prilagodljivi, hitro najdejo rešitev in jo izvedejo. Pogumno smo šli čez vse ovire.« Svoje varovance je pohvalil tudi major Matija Jazbec, poveljnik Enote za specialno delovanje: »Scenariji so predstavljali realistične razmere na bojišču in od udeležencev zahtevali ne le fizične, temveč tudi psihično pripravljenost, prilagodljivost in agilnost. Na podlagi uvrstitve lahko trdimo, da Slovensko vojsko sestavljajo vrhunsko usposobljeni pripadniki, pripravljeni za doseganje največjih uspehov.« Ob koncu je svoj ponos in navdušenje nad rezultati izpostavil še poveljnik sil Slovenske vojske generalmajor Miha Škerbinc, ki je poudaril, da je biti prvi v taki konkurenci in znanju specifičnih vojaških veščin veliko priznanje za Slovensko vojsko.

VOJAŠKO USPOSABLJANJE JE ZRELOSTNI PREIZKUS

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Kandidati so se na met ročne
bombe najprej pripravljali
z vadbenimi bombami. ➤

Prva generacija mladih, ki opravlja usposabljanje po prenovljenem konceptu temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja, je v vojaške vrste vstopila 5. julija. Po končanem pettedenskem usposabljanju je avgusta 160 kandidatk in kandidatov priseglo domovini, 140 pa jih je usposabljanje še nadaljevalo. Kandidati so razporejeni v učne enote Bohinjska Bela, Vipava in Murska Sobota. Med drugo fazo usposabljanja smo jih obiskali na terenskem usposabljanju na Počku in spremljali preverjanje znanja med zaključnim dvodnevним terenskim usposabljanjem na vadišču Mlake pri Vipavi. Visoko motivirani kandidati so poletni čas izkoristili za učenje novih veščin, veliko pa jih je potrdilo, da razmišljajo o poklicni poti ali sodelovanju v Slovenski vojski kot pogodbeni rezervisti.

Letos prenovljen koncept usposabljanja je precej spremenjen. Po novem se lahko nanj prijavijo kandidatke in kandidati do 30. leta starosti. Za uspešno končanih 13 tednov usposabljanja prejmejo 3100 evrov, omogočeno jim je učenje in opravljanje cestnoprometnih predpisov ter izpita iz prve pomoči, prejmejo pa tudi vavčer za 30 ur šole vožnje. Za vse oblike delovanja in sodelovanja v Slovenski vojski je zdaj enotna vstopna točka. Usposablja-

nje je razdeljeno na tri stopnje. Po prvih petih tednih postanejo kandidati vojaki strateške rezerve. Sledi novih šest tednov, po katerih lahko posamezniki postanejo pogodbeni rezervisti, na koncu pa se še dva tedna usposabljaajo in sklenejo pogodbo o zaposlitvi, če se želijo pridružiti stalni sestavi Slovenske vojske. Poveljnik Veščinskega centra podpolkovnik Jurij Raduha je poudaril pomembno novost, da lahko kandidat opravi eno izmed stopenj, jo konča in kdaj v prihodnosti nadaljuje usposabljanje na višji stopnji. »Izmed 172 kandidatov jih je 19 končalo usposabljanje po prvi stopnji. Pripomo zelo individualno in se pozanimamo za razloge za odhod. Večinoma gre za študijske obveznosti, delo ali družinske okoliščine. Ti kandidati bodo lahko kdaj pozneje nadaljevali usposabljanje. Le 13 jih je bilo neuspešnih,« je pojasnil

Usposabljanje na taktični stezi z uporabo sistema za simulacijo taktičnega delovanja

podpolkovnik Raduha in dodal, da je nov tudi učni program: »Prva stopnja je namenjena vojaški socializaciji, vendar vključuje tudi že streljanje. Program je sicer postopen, uvajalen in preudaren, saj smo ga prilagodili tudi nevojaškim vsebinam, da smo kandidatom dali možnost pridobivanja pogojev za pristop k vozniskemu izpitu, kar je izkoristilo 30 kandidatov.« Podpolkovnik Raduha je povedal, da se je prenova koncepta že pred julijem začela s pripravami inštruktorjev: »Vrste v Veščinskem centru smo morali dopolniti z inštruktorji iz drugih poveljstev enot. Organizirali smo teden priprav v Centru vojaških šol in tri tedne v Veščinskem centru. Posvetili smo se usposabljanju iz individualnih veščin vojaka, vojaške psihologije in socializacije ter oblikovanju delovne skupine, pri čemer smo upoštevali razlike v generacijah X in Y. Pozorni smo bili tudi na kondicijsko vadbo, zato smo se na Fakulteti za šport seznanili z najnovejšimi smernicami in pristopi k fizičnim pripravam ter s športno prehrano. Posvetili smo se še vojaški zgodovini, vojaškim vrednotam in domoljubju. Ob tem so se začele priprave vojašnic za namestitve, saj tokrat usposabljanje poteka tudi v Murski Soboti in na Bohinjski Beli.«

V UČNI ENOTI BOHINJSKA BELA 39 KANDIDATOV

Na Počku sta se zadnji avgustovski teden usposabljali učni enoti Bohinjska Bela in Murska Sobota. Poveljnica učne enote Bohinjska Bela stotnica Mojca Flerin Drevenšek je povedala, da je enota sestavljena iz dveh vodov po približno 20 kandidatov, inštruktorji pa so tako iz 132. gorskega polka kot iz Enote za specialno delovanje in Logistične brigade. V pripravah so poveljniki in inštruktorji spoznali program in poenotili postopke, da usposabljanje na vseh treh lokacijah oziroma v vseh treh učnih enotah poteka po istih merilih in normah. Na Bohinjski Beli so morali pripraviti nastanitveni objekt, ki zdaj premore zmogljivosti za 80 kandidatov. Motivi kandidatov za vstop v vojaške vrste se po njenem mnenju razlikujejo. »Nekateri so prišli preizkusiti vojaški način življenja, drugi so to videli kot priložnost za preživljanje počitnic, preden gredo študirat, nekaj pa se jih je za usposabljanje odločilo zaradi možnosti pridobivanja vozniskih izpitov. Tudi denarna nagrada je velika motivacija.« Usposabljanje se je začelo s postrojitvenimi

pravili in spoznavanjem vojaške službe. »Na začetku je veliko učenja v učilnicah, v prihodnjih tednih pa bo čedalje več terenskega usposabljanja in kondicijske vadbe. Dodajali bomo taktiko in streljanje z različnim orožjem – puško, pištolo in podcevnim bombometom. Spoznavanja različnega orožja je več kot v prejšnjem učnem načrtu.« Poveljnica učne enote Bohinjska Bela je še poudarila, da je svoje nove vloge poveljnice učne enote vesela, saj je to zanj dragocena izkušnja, ki zahteva prilagajanje in omogoča dober stik s kandidati, kar je zmeraj dobrodošlo. Pred tem je delala kot načelnica za civilno-vojaško sodelovanje v sektorju S-5 132. gorskega polka. S kandidati je zelo zadovoljna, saj so povezani, motivirani in vedoželjni.

SAMODISCIPLINA IN TOVARIŠTVO

Kandidat Jan Lavrič iz okolice Ljubljane se je za prostovoljno služenje vojaškega roka odločil, ker so se nanj prijavi tudi prijatelji. Želel si je izboljšati samodisciplino in se seznaniti s preživetvenimi tehnikami v naravi ter izboljšati svojo kondicijo. V prihodnosti se vidi v profesionalnem športu, morda tudi v Športni enoti Slovenske vojske, saj se ukvarja z mešanimi borilnimi veščinami, ki pa še niso olimpijska disciplina. Najbolj všeč so mu terenska usposabljanja in streljanje, saj teh dejavnosti v civilnem življenju ne more opravljati. Poudaril je, da je z drugimi kandidati zelo povezan, prav tako si medsebojno pomagajo. Usposabljanje je še izkoristil za učenje cestnoprometnih predpisov in tečaj prve pomoči, saj še nima voznškega dovoljenja. Vesel je tudi finančne nagrade. Alen Hrovat iz Bovca bo usposabljanje izkoristil za pridobivanje pogojev za vozniški izpit, razlog, da je oblekel vojaško uniformo, pa je bila predvsem želja po pridobivanju novih izkušenj. Priznal je, da razmišlja o vojaški poklicni poti, vendar se bo o njej še odločal. Čas med zaključkom srednje šole in začetkom študija je za spoznavanje vojaškega življenja izkoristil tudi 18-letni Nejc Kralj iz Trzina. »Ne bi se mogel bolje odločiti. Samodisciplina in vrednote, ki se jih učimo tukaj, mi bodo prav gotovo koristile pri študiju in v siceršnjem življenju,« je poudaril tabornik, ki je rad v naravi in razmišlja tudi o dolgoročnejšem

MAŠA BAHOVEC

»Da mi je vojaško življenje všeč, sem že spoznala na vojaškem taboru.«

ALEN HROVAT

»Opravil bom tudi izpite za pridobivanje voznškega dovoljenja.«

JAN LAVRIČ

»Vojska je odličen zrelostni preizkus.«

sodelovanju s Slovensko vojsko, morda kot pogodbeni rezervist. Kandidati so se strinjali, da je usposabljanje pomemben zrelostni preizkus, ki bi ga priporočili vsem mladim, hkrati pa omogoča učenje in spoznavanje novih vsebin. Dorian Brzovič iz Lucije je študent Pravne fakultete, ki so ga k usposabljanju nagovorile privlačne reklame. »Tako usposabljanje se mi zdi veliko boljše, kot pa da bi med počitnicami delal kot natak. Na koncu dobimo tudi denarno nagrado, najpomembnejše pa so izkušnje. Moj največji izziv je bil izboljšati fizično pripravljenost, kar mi je tudi uspelo. Glede zaposlitve v prihodnosti pa si puščam še odprte možnosti,« je sklenil. Med 39 kandidati so tudi štiri dekleta, ki so jih pohvalili tako kandidati kot inštruktorji. Maša Bahovec iz Domžal se je že pred štirimi leti udeležila vojaškega tabora, ki ji je bil zelo všeč, vendar je čakala na pravo priložnost, da znanje izpopolni s temeljnim vojaškim strokovnim usposabljanjem. »Sploh zdaj, ko smo na terenu in se veliko dogaja, sem zelo navdušena. Družba je odlična. Met ročne bombe je bil nepozabna izkušnja,« je še povedala kandidatka.

NOVA PRILOŽNOST ZA USPOSABLJANJE ŽE JESENI

»Do zdaj smo zelo zadovoljni z delom inštruktorjev in kandidati. Ti so pokazali dobro motivacijo, so vedoželjni, veliko jih zanima, tudi fizična priprava je bila višja od pričakovane. Med usposabljanji poudarjamo predvsem moštveni duh. Posameznik v vojski ne more nič, pomemben je kolektiv. Prav tako želimo, da razumejo pomen vojaške kulture, navade, vljudnost, pozdrave,« je poudaril poveljnik Veščinskega centra podpolkovnik Raduha. Dodal je, da so nove generacije mladih svojevrstne: »Razmišljajo geopolitično, sprašujejo o vlogi Slovenske vojske v zavezništvu, zanimajo jih tehnika in kibernetika. Imajo veliko željo po učenju in vidi se, da v vojaške vrste vstopijo taki, ki jih to zanima. Kot vsi mladi pa si želijo v prostem času tudi svojega miru, da lahko uporabijo telefon in internet, zato smo jim v vojašnicah vzpostavili dostopne točke do brezžičnega interneta.« Ob koncu je še povedal, da sta novi usposabljanji napovedani za oktober in november.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ŠT. 351
SEPTEMBER 2021

6052.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE II. STOPNJE

prejmejo:
polkovnik DEREK L. ADAMS, 1972, Združene države Amerike
podpolkovnik ANTONIO BERNARDO, 1978, Italija
major VINCENZO CLARINO, 1976, Italija
polkovnik FRANCESCO MAIORIELLO, 1974, Italija
polkovnica RUŽICA PAVIĆ KEVRIĆ, 1966, Hrvaška

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE IV. STOPNJE

prejmeta:
praporščak FABIO LAO INCOGNITO, 1976, Italija
štabni praporščak SANTO RAPPAZZO, 1964, Italija

Številka: 094-8/2021-7
Datum: 9. 4. 2021

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6053.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmejo:
Janez BUČEVEC, 1964
Pavle GOSTIŠA, 1963
Suzana LAVRIČ, 1961
Anton MOLNAR, 1965
Frančiška PANGERC, 1956
Barbara PRINČIČ ZAJC, 1957
Miran TIVADAR, 1961

Številka: 094-8/2021-8
Datum: 15. 4. 2021

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6054.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. ZLATO MEDALJO GENERALA MAISTRA

prejmeta:
Roman LUNDER, 1961
Robert ŠIPEC, 1966

II. ZLATO MEDALJO SLOVENSKE VOJSKE

prejmejo:
Jože GORENC, 1965
Srečko JURGEC, 1958
Željko KRALJ, 1962

Danica KROPF, 1965
Ivanka KUCHAR, 1956
Boštjan PERNE, 1973
Sonja RAMŠAK, 1958
Miran SLAPNIČAR, 1957
Viktor STERLE, 1962
Matjaž ŠINIGOJ, 1965
Srečko ŠKERLAK, 1966
Ivan TRAFELA, 1964
Roman URBANČ, 1967
Rajko ZLATKOVIČ, 1958

III. SREBRNO MEDALJO GENERALA MAISTRA

prejmejo:
Igor BIZJAK, 1964
Robert GORŠE, 1966
Sanda JAKOPIČ, 1968
Jože KELENC, 1973
Tomislav KOMAC, 1968
Andrej KRESNIK, 1975
Karin LOWNDES, 1969
Saša LUKMAN, 1976
Darja MAJCEN, 1968
Vincenc PETERCA, 1966
Natalija PLESTENJAK, 1970
Tatjana POLC, 1967
Ljubo POLES, 1963
Gregor ROJKO, 1977
Vojko SOTLAR, 1976
Boštjan ŠIVIC, 1971
Toni TURŠIČ, 1969
Tomislav VESEL, 1971
Adnan ZILIĆ, 1973

IV. SREBRNO MEDALJO SLOVENSKE VOJSKE

prejmejo:
Andrej BELJAN, 1968
Damijan CAJHEN, 1970
Borut CESAR, 1967
Boris DELOPST, 1969
Jasna FEDRAN, 1977
Gregor HAFNER, 1977
Boštjan HVALA, 1976
Miran KAPUN, 1972
Janez KLJUN, 1966
Jože KOČEVAR, 1957
Robert KOKOT, 1975
Jasmina KOTNIK, 1977
Aleksander KOVAČIČ, 1966
Boštjan KOZINA, 1966
Saša KRAJNC, 1961
Gorazd KRAŠOVEC, 1964
Janko KREBELJ, 1970
Tomaž KURDIJA, 1969
Martin LESKOVAR, 1963

Gregor MARINIČ, 1975
Ivo MIKLUŠ, 1961
Verner MLAKER, 1970
Uroš MOŽINA, 1976
Branko NIMAC, 1963
Božo PETRIČ, 1970
Bojan REBEC, 1971
Jožef ROPOŠA, 1957
Mirjana SAMSA, 1965
Darko ŠKRLEC, 1969
Robert ŠTEFANIČ, 1968
Antoneta ŠTUKOVNIK, 1970
Stanko VEGELJ, 1967
Alenka VIDMAR PREGLEJ, 1963
Darja ZAJEC, 1960
Danica ŽIŽEK, 1961
CENTER VOJAŠKIH ŠOL,
KNJIŽNIČNO-INFORMACIJSKI
IN ZALOŽNIŠKI CENTER

**V. BRONASTO MEDALJO
GENERALA MAISTRA**
prejmejo:
Miran BALAŽIC, 1977
Žigmond BALOG, 1984
Emil BATIČ, 1968
Marko BEADER, 1985
Ivo BEDNARIK, 1959
Dušan BELOVIČ, 1970
Evgen BRAČKO, 1972
Danilo BRUS, 1967
Peter CVELBAR, 1971
Leon ČESNIK, 1969
Tilen FELDIN, 1984
Robert GREGORIČ, 1967
Dušan HORVAT, 1965
Anton HRIBAR, 1976
Damir JADRIČ, 1965
Sonja JAPELJ, 1966
Alen KEBER, 1975
Jure KOVAČ, 1982
Marko KOVAČIČ, 1971
Jolanda MARIČ, 1978
Robert MIKOLIČ, 1973
Ida NAGLIČ, 1972
Matjaž NARDIN, 1971
Željko PEKOLJ, 1965
Barbara POGORELC, 1973
Mitja SODJA, 1977
Mark STUPAR, 1974
Tanja ŠULIGOJ, 1969
Mihaela URBANC, 1980
Vojko ZEMLJIČ, 1966

**VI. BRONASTO MEDALJO
SLOVENSKE VOJSKE**
prejmejo:

Aleš BARTOLJ, 1976
Karmen BOŠTJANČIČ GOMBAČ, 1977
Aleksander BRATKOVIČ, 1981
Vasja BUČAR, 1982
Anja ČIBEJ ANDLOVEC, 1972
Primož ČUČEK, 1978
Jože DAMIŠ, 1967
Mojca FLERIN DREVENŠEK, 1980
Peter FUNTEK, 1978
Sašo HAJNŠEK, 1978
Andrejka IKIČ, 1969
Cveto IVŠEK, 1971
Andrejko JARC, 1963
Tomaž JELENKO, 1983
Davorin JORDAN, 1969
Mihael KIC, 1965
Tadeja KOKOL, 1984
Gorazd KOPRIVNIK, 1977
Stanko KORENJAK, 1970
Bogdan KOVČAN, 1973
Anita KRAHLER, 1979
Gorazd KRANJC, 1977
Matej KRAŠOVIC, 1976
Lidija LUNDER, 1964
Samo MIHAČIČ, 1972
Iztok ORNIK, 1978
Robert PUNTAR, 1976
Zoran ROMIH, 1970
Matevž SCHEICHER, 1978
Radovan SRŠA, 1974
Giovanna TARANTOLA, 1974
Grega TUŠAR, 1987
Urban VINŠEK, 1986
Jelka VIŽINTIN, 1964
Tatjana ZALETELJ, 1975
Matej ZAVRŠNIK, 1976
Borislav ZELINAC, 1977
Klemen ZOREC, 1980
Peter ZVONC, 1975
Iris ŽNIDARIČ, 1977
Bogdan ŽVANUT, 1967
72. BRIGADA, RODOVSKI
BATALJON

**VII. MEDALJO MINISTRA
ZA OBRAMBO**
prejmejo:
Gregor FERBEŽAR, 1973
Pavlina GORENC, 1973
Branko GORŠE, 1963
Zoran JUSTIN, 1957
Nina KOCIJAN, 1991
Uroš KOROŠEC, 1976
Tanja KORPIČ, 1969
Aleš LEBAR, 1969
Branka NAGLIČ, 1956
Borko OBRADOVIČ, 1982

Aleksandra PETROVIĆ, 1975
Tomaž PLESTENJAK, 1970
Marko RAVNIKAR, 1962
Rok SRAKAR, 1973
Srečko ZAJC, 1954

**VIII. PLAKETO MINISTRA
ZA OBRAMBO**
prejmejo:
Ana LIKIČ, 1979
Ksenja MIHOLIČ ALVAREZ, 1974
Metka PERŠIN, 1977
Vesna SLAMNIK, 1963
Doris SLOSU, 1988
Boštjan TIVADAR, 1978

IX. STRELNO OROŽJE
prejmejo:
Robert GLAVAŠ, 1962
Andrej INDOF, 1970
Mihael KLAVŽAR, 1966
Branko REK, 1964

**X. NOŽ MINISTRSTVA
ZA OBRAMBO**
prejmejo:
Miha BOŽIČ, 1980
Nada ŠUŠTARŠIČ, 1955
Ljubomir VASILEVSKI, 1961

**XI. VELIKO PLAKETO
ZA SODELOVANJE**
prejmeta:
Klemen BERGANT, 1973
ZDRUŽENJE VOJAŠKIH GORNIKOV
SLOVENIJE

**Številka: 094-8/2021-9
Datum: 26. 4. 2021**

**Mag. Matej TONIN
MINISTER**

6055.
Na podlagi 54. člena Zakona
o obrambi (Uradni list RS, št.
103/04 – uradno prečiščeno be-
sedilo, 95/15 in 139/20) ter prve-
ga odstavka 80. člena Pravilnika
o priznanjih Ministrstva za ob-
rambo (Uradni list RS, št. 41/07,
4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18
in 32/21) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

MEDALJO ZA ZASLUGE
prejmejo:
Žarko HENIGMAN, 1963
Nina KOVAČ, 1981
Janko ŠTEH, 1961

**Številka: 094-8/2021-10
Datum: 26. 4. 2021**

**Mag. Matej TONIN
MINISTER**

6056.
Na podlagi 54. člena Zakona o obram-
bi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno
prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20)
ter prvega odstavka 80. člena Pravilni-
ka o priznanjih Ministrstva za obrambo
(Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11,
105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

SPOMINSKI PEČATNI PRSTAN
prejme:
Mihec ŠKERBINC, 1965

**Številka: 094-8/2021-11
Datum: 10. 5. 2021**

**Mag. Matej TONIN
MINISTER**

6057.
Na podlagi 54. člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04 –
uradno prečiščeno besedilo, 95/15
in 139/20) ter prvega odstavka 80.
člena Pravilnika o priznanjih Ministr-
stva za obrambo (Uradni list RS, št.
41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15,
72/18 in 32/21) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM**
prejmeta:
Djurdjica MLAKAR, 1961
Darja ZAJEC, 1960

**Številka: 094-8/2021-12
Datum: 10. 5. 2021**

**Mag. Matej TONIN
MINISTER**

6058.
Na podlagi 54. člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04 –
uradno prečiščeno besedilo, 95/15
in 139/20) ter prvega odstavka 80.
člena Pravilnika o priznanjih Ministr-
stva za obrambo (Uradni list RS, št.
41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15,
72/18 in 32/21) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM**
prejmeta:
Sonja KOCBEK, 1959
Emica PEČE, 1962

**Številka: 094-8/2021-13
Datum: 12. 5. 2021**

**Mag. Matej TONIN
MINISTER**

6059.
Na podlagi 54. člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04 –
uradno prečiščeno besedilo, 95/15
in 139/20) ter prvega odstavka 80.
člena Pravilnika o priznanjih Ministr-
stva za obrambo (Uradni list RS, št.
41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15,
72/18 in 32/21) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**I. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE I. STOPNJE**
prejme:
brigadni general BENIAMINO
VERGORI, 1969, Italija

**II. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE**
prejmejo:
podpolkovnik MARCO AMORIELLO,
1971, Italija
podpolkovnik FRANCESCO ERRICO,
1976, Italija
podpolkovnik ALESSANDRO

PALOMBA, 1969, Italija
podpolkovnik STEFANO ROSINI,
1983, Italija
podpolkovnik STEFANO STRENTA,
1968, Italija

**Številka: 094-8/2021-14
Datum: 12. 5. 2021**

**Mag. Matej TONIN
MINISTER**

6060.
Na podlagi 54. člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04 –
uradno prečiščeno besedilo, 95/15
in 139/20) ter prvega odstavka 80.
člena Pravilnika o priznanjih Ministr-
stva za obrambo (Uradni list RS, št.
41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15,
72/18 in 32/21) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**VELIKO SABLJO
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**
prejmeta:
Anže RODE, 1972
Mihec ŠKERBINC, 1965

**Številka: 094-8/2021-15
Datum: 12. 5. 2021**

**Mag. Matej TONIN
MINISTER**

6061.
Na podlagi 54. člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04 –
uradno prečiščeno besedilo, 95/15
in 139/20) ter prvega odstavka 80.
člena Pravilnika o priznanjih Ministr-
stva za obrambo (Uradni list RS, št.
41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15,
72/18 in 32/21) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM**
prejmeta:
Brigita BERTOK, 1966
Elvira KOŠIR, 1958

Številka: 094-8/2021-16
Datum: 24. 5. 2021

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6062.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmejo:
Nada FAJFAR, 1963
Srečko JAKŠE, 1961
Borut VITEK, 1962

Številka: 094-8/2021-17
Datum: 4. 6. 2021

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6063.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZLATO MEDALJO SLOVENSKE
VOJSKE

prejme:
VOJAŠKA ZDRAVSTVENA ENOTA

Številka: 094-8/2021-18
Datum: 16. 6. 2021

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6064.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE

prejme:
podpolkovnik ENNO ALEXANDER
KERCKHOFF, 1978, Kanada

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE III. STOPNJE

prejmeta:
stotnik DANIEL LAHOZ BIELSA,
1989, Španija
stotnik FREDERICK MAYO,
1986, Kanada

Številka: 094-8/2021-19
Datum: 16. 6. 2021

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6065.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE

prejmeta:
brigadir DANIEL PREGL, 1957, Švica
podpolkovnik FRANK SÖHNHOLZ,
1969, Nemčija

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
polkovnik ANGELO MALIZIA,
1969, Italija

III. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE IV. STOPNJE

prejme:
major EDWARD KIM,
1983, Združene države Amerike

Številka: 094-8/2021-20
Datum: 25. 6. 2021

Mag. Matej TONIN
MINISTER

6066.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmejo:
Marjan KNEZ, 1959
Jože KOČEVAR, 1957
Danica KRAJCER, 1961
Jože KRANJEC, 1963
Borut ZUPANČIČ, 1955

Številka: 094-8/2021-21
Datum: 5. 7. 2021

Mag. Matej TONIN
MINISTER

SEJEM IDEF21

BESEDILO IN FOTO Borut Podgoršek

V Carigradu je od 17. do 20. avgusta potekal mednarodni sejem obrambne industrije IDEF, ki je privabil skoraj 70.000 poslovnih obiskovalcev. Na povabilo turškega obrambnega ministra si je sejem ogledala tudi delegacija Ministrstva za obrambo z ministrom mag. Matejem Toninom na čelu.

Mednarodni sejem obrambne industrije IDEF je bil letos organiziran petnajstič. Bienalno ga organizira Fundacija turških oboroženih sil (TAFF) v sejmskem in kongresnem centru Tüyap na zahodu Carigrada. IDEF je bil prvotno zamišljen kot sejem za promocijo turške obrambne industrije, danes pa je med štirimi največjimi takimi sejmi na svetu. Na sejmu je razstavljalo kar 1238 podjetij. Med njimi tokrat ni bilo slovenskih, ki ponujajo proizvode in storitve na področju obrambe, varnosti in zaščite ter so združena v gospodarsko interesno združenje Grozd obrambne industrije Slovenije (GOIS). Direktor GOIS Ante Milevoj je povedal, da so njihovi člani sejem IDEF večkrat obiskali, saj je Turčija pred šestimi in več leti igrala pomembno sejmsko vlogo, in dodal: »Takrat so bili na IDEF tudi vsi odločevalci, in seveda tudi mi s svojimi podjetji. Globalni fokus sejmske vojaške industrije se je zdaj iz Turčije preselil na sejem IDEX v Abu Dabiju. Naša podjetja seveda sledijo temu. Nikakor pa to ne pomeni, da tak sejem ni pomemben tudi za nas in da se ga v prihodnosti ne bomo udeleževali. Poleg sejma v Abu Dabiju sta največja sejma obrambne industrije še Eurosatory v Parizu in sejem DESI v Londonu. Vsi odločevalci obiščejo te tri sejme in logično je, da so za naša podjetja ti trije sejmi pomembnejši. Poleg tega naših 42 članov zelo podpira tudi regionalne sejme, med katerimi je tudi sejem Sobra v Gornji Radgoni.« Prisotnost predstavnikov slovenske obrambne industrije je pogrešal tudi generalni direktor Direktorata za logistiko na Ministrstvu za obrambo mag. Uroš Korošec, ki je povedal, da bo sporazum o obrambnoindustrijskem sodelovanju med Vlado Republike Turčije in Vlado Republike Slovenije predstavnikom GOIS še bolj odprl vrata na turški trg. Po njegovih besedah bosta na podlagi tega sporazuma državi na pobudo gospodarstva še bolj pomagali pri medsebojnem povezovanju, sodelovanju in razvoju.

Podpisa sporazuma se veseli tudi direktor GOIS, ki je povedal, da nekateri njihovi člani s Turki že poslujejo ali se dogovarjajo o novih poslovnih priložnostih. Med obiskom sejma se je generalni direktor Korošec sestal s predstavniki nekaterih turških podjetij obrambne industrije ter enim izmed izvršnih direktorjev turškega grozda obrambne industrije. »Na srečanju z izvršnim direktorjem Serdarjem Demirelom sva se dogovorila, da bova na najini ravni pospešila pripravo sporazuma o obrambnoindustrijskem sodelovanju med Vlado Republike Turčije in Vlado Republike Slovenije, katerega namen je vzpostavitev sodelovanja na vojaškotehničnem področju, da bi državi izboljšali zmogljivost obrambne industrije ter učinkoviteje sodelovali pri razvoju, proizvodnji in vzdrževanju obrambnega blaga ter storitev in logistični podpori,« je še poudaril. Skladno z usmeritvami sta se strinjala, da bo omenjeni sporazum pripravljen do konca leta 2021, njegov podpis pa se načrtuje v prvi polovici prihodnjega leta. Korošec je skupaj z delegacijo obiskal tudi razstavne prostore nekaterih podjetij. Najprej so si ogledali razstavne prostore podjetja Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A. S., s katerim je Ministrstvo za obrambo že sodelovalo in od njega dobavilo izvidniška vozila Kobra 4×4, ki so še danes v uporabi v Slovenski vojski. Na razstavnem prostoru podjetja Nurol Makina ve Sanayi A. S., ki je vodilno turško podjetje za izdelavo vozil 4×4 za vojaške in policijske namene, so slovenski delegaciji predstavili vozilo 4×4, ki je nadgrajeno s polavtomatskim minometom 120 milimetrov. Po tehničnih značilnostih je vozilo podobno našemu lahkemu oklepemu vozilu JLTV 4×4. Podjetje Aselsan Elektronik Sanayi ve Ticaret A. S. pa se ukvarja s proizvodnjo oborožitvenih postaj z orožji kalibra 30 milimetrov tako v kopenski kot ladijski različici ter z vgraditvijo oborožitvenih postaj na vozila. Člani slovenske delegacije so si ogledali tudi razstavni prostor podjetja Havelsan Hava Elektronik Sanayi ve Ticaret A. S., ki se ukvarja z nadgradnjami elektronike v različnih oborožitvenih sistemih. Nekatera podjetja so s svojimi izdelki morda zanimiva tudi za Slovensko vojsko, predvsem glede na njihovo ceno in prilagodljivost zahodnim sistemom, ki jih uporabljajo v vojskah Natovih članic.

MINISTRI ZA KREPITEV STRATEŠKE AVTONOMIJE EU

BESEDILO Marko Pišlar in www.si2021.eu
FOTO Bruno Toič

Na Brdu pri Kranju je 1. in 2. septembra potekalo neformalno srečanje obrambnih ministrov EU, ki ga je Slovenija gostila med predsedovanjem Svetu EU. Srečanja, ki ga je vodil visoki predstavnik za zunanje zadeve in varnostno politiko EU Josep Borrell, so se poleg 25 obrambnih ministrov držav članic EU in nekaj njihovih namestnikov udeležili tudi visoki predstavniki iz Nata in Združenih narodov. Udeleženci so v ospredje razprav postavili predvsem razmere v Afganistanu in koncept oblikovanja strateškega kompasa s ciljem izboljšanja strateške avtonomije EU in njenih zmogljivosti za odzivanje na različne vrste kriz.

Udeleženci srečanja so poudarili, da izkušnje iz Afganistana kažejo na nujnost pospešitve vzpostavitve obrambnih in vojaških zmogljivosti EU s ciljem zagotavljanja strateške avtonomije. Temelj teh prizadevanj bo nastajajoči strateški kompas, ki bo vseboval smernice tudi za krepitev odpornosti na krize. Predsedujoči srečanju, visoki predstavnik za zunanje zadeve in varnostno politiko Josep Borrell, je ob tem izpostavil izkušnje iz Afganistana, ki so pokazale, da ima nezmožnost odzivanja določeno

V razpravi o geostrateških izzivih in sodelovanju z zavezništvom je sodeloval tudi namestnik generalnega sekretarja Nata Mircea Geoană.

Predsedujoči srečanja Borrell in gostitelj Tonin sta opozorila na nujnost pospešitve vzpostavitve obrambnih in vojaških zmogljivosti EU.

ceno. V EU je zato treba okrepiti svojo strateško avtonomijo z oblikovanjem začetnih vstopnih sil, ki bi bile zmožne zagotavljati stabilnost v soseščini EU.

V OSPREDJU RAZPRAVE O RAZMERAH V AFGANISTANU

Razmere v Afganistanu so bile tudi v ospredju razprave o operativnem delovanju EU. Ministri so poudarili, da evakuacija iz te države še ni končana in da je treba nadaljevati podporo na diplomatskem, humanitarnem in razvojnem področju. Prav tako so spregovorili o varnostno-obrambnih posledicah krize, ki bi lahko neposredno vplivale na razmere v Evropi. Ob tem so se strinjali, da je treba na podlagi pridobljenih izkušenj delovati tudi za prihodnje operacije in misije EU v Sahelu, Maliju, Mozambiku, Somaliji, Libiji in na Zahodnem Balkanu. Po oceni ministrov je prav operacija Althea v Bosni in Hercegovini najpomembnejša za varnost in stabilnost te regije, kar je tudi v ospredju slovenskega predsedovanja Svetu EU.

MISIJE ZA OHRANJANJE MIRU SO DOLGOROČNI PROJEKTI

Minister za obrambo RS mag. Matej Tonin je izpostavil, da so misije za ohranjanje miru dolgoročni projekti. Dodal je, da EU nima zmogljivosti za

operacije v izjemno zahtevnih razmerah kljub nekaterim novim pobudam, kot je evropski obrambni sklad, ki bi lahko to težavo uredil. Prepričan je, da moramo pospešiti proces političnega odločanja, če želimo biti verodostojen varuh miru. V povezavi s tem je še omenil primer bojnih skupin EU, ki do zdaj niso bile vključene zaradi načina političnega odločanja. Posamezne države članice so že napovedale, da bodo predlagale, kako spremeniti sedanje mehanizme, ki bodo omogočali hitrejše politične odločitve in intervencije. Tudi zamisel o oblikovanju evropskih sil za hitro posredovanje, ki naj bi štele približno 5000 vojakov, bo eden izmed pomembnih delov strateškega kompasa za doseganje večje strateške avtonomije EU.

STRATEŠKI KOMPAS BO POSTAVIL POLITIČNE SMERNICE ZA RAZVOJ EVROPSKE OBRAMBE IN VARNOSTI V NASLEDNJEM DESETLETJU

Čeprav je bil osrednji del srečanja namenjen razpravi o krepitvi odpornosti, ki je zadnje izmed štirih področij strateškega kompasa, so se ministri strinjali, da je bilo področje že podrobneje obravnavano na drugih ravneh. Odločili so se, da bo Slovenija glede odprtih vprašanj v okviru strateškega kompasa predvidoma konec oktobra gostila poseben seminar na ministrski ravni. Strateški kompas je dokument, ki bo oblikoval politične smernice za razvoj evropske obrambe in varnosti v naslednjem desetletju v okviru kriznega upravljanja, razvoja zmogljivosti, partnerstev in odpornosti. V razpravi o skupnih geostrateških izzivih ter sodelovanju z Natom in Združenimi narodi, v kateri sta sodelovala tudi namestnik generalnega sekretarja zavezništva Mircea Geoană in podsekretar Organizacije združenih narodov za mirovne operacije Jean-Pierre Lacroix, so se ministri strinjali, da so globalni izzivi za vse enaki. Pomembno je, da skupne teme, kot so podnebne spremembe, razvijajoče se nove prebojne tehnologije ter pobuda za ženske, mir in varnost, enotno rešujemo. Sogovorniki so soglašali, da moramo glede na nedavno dogajanje v Afganistanu sodelovati učinkovito in usklajeno, vendar hkrati spoštovati posebnosti organizacij.

USPOSOBILI ŠEST LADIJSKIH POTAPLJAČEV

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Pripadniki 430. mornariškega divizionu so med 5. julijem in 6. avgustom v Vojašnici slovenskih pomorščakov v Ankaranu in slovenskem morju izvedli vojaško usposabljanje za pridobitev vojaške evidenčne dolžnosti A11602 – potapljač. Med pettedenskim specialističnim usposabljanjem, ki so ga vodili izkušeni inštruktorji potapljači iz Odreda za specialno podvodno delovanje, so kandidati pridobili znanje iz samostojnega potapljanja ter osnov delovanja ladijskih potapljačev in medicine potapljanja ter se naučili osnovnih tehnik reševanja iz vode. Spoznali in urili so se tudi z različnimi sredstvi, aparati za potapljanje in izvajali aktivnosti na različnih morskih poligonih. Izmed osmih kandidatov jih je specialistično usposabljanje za potapljača uspešno končalo šest.

S TEČAJEM DO OSNOVNEGA ZNANJA ZA DELO LADIJSKEGA POTAPLJAČA
Program specialističnega vojaškega usposabljanja vojakov za pridobitev vojaške evidenčne dolžnosti A11602 – potapljač zagotavlja osnovno znanje in veščine, ki so nujni za opravljanje dolžnosti vojaškega potapljača. Vodja usposabljanja višji štabni vodnik Sebastijan Šavron iz 430. mornariškega divizionu je razložil, da je to začetni tečaj za opravljanje nalog vojaškega potapljača v Slovenski vojski, ki predstavlja podlago za poznejše usposabljanje za protiminskega potapljača v Odredu za specialno podvodno delovanje ali za opravljanje nalog ladijskega potapljača na vojaških ladjah Slovenske

vojske. Na specialističnem usposabljanju za ladijskega potapljača, ki so ga v 430. mornariškem divizionu nazadnje izvedli leta 2018, so tečajniki pridobili znanje za ravnanje z osnovno potapljaško opremo, za varno potapljanje in izvajanje podvodnih preiskovalnih tehnik, kot so pregledi morskega dna, sidrišča ali podvodnega dela plovila. Višji štabni vodnik Šavron je še dodal, da kandidati pridobijo tudi znanje za opravljanje lažjih podvodnih popravil na trupih ladij, ki jih lahko poškodujejo na morju plavajoči predmeti. V ladijske vijake motorjev se prav tako lahko zapletejo različne vrvi, ribiške mreže in drugo, kar je treba odstraniti. Prav tako se kandidati za ladijskega potapljača seznani z vzgonskimi sredstvi za premik in dvig bremen pod vodo, kar je koristno, če se v dno zagodijo ladijsko sidro, ter s postopki samoreševanja in reševanja sopotapljača iz globine na površje. Spoznajo tudi postopke prve pomoči ob

potapljaški nesreči ali nesreči na morju ter pravilno uporabo podvodnih signalov za komunikacijo. Pogoja za vstop na usposabljanje sta opravljen zdravniški pregled za potapljača, ki je malo zahtevnejši kot za običajnega vojaka, in uspešno opravljen vstopno preverjanje, s čimer izvajalci programa pridobijo tudi vpogled v stanje telesne pripravljenosti kandidatov. Višji štabni vodnik Šavron je še dodal, da je v programu poudarjena zlasti športna vzgoja, s katero kandidati postopno pridobivajo predvsem več telesne moči in vzdržljivosti, kar je pomembno za uspešen konec usposabljanja.

POLOVICA USPOSOBLJANJA V UČILNICI, POLOVICA V MORJU

Program usposabljanja vojakov za pridobitev vojaške evidenčne dolžnosti potapljač skupno obsega 198 ur predavanj, samostojnih vaj in terenskega urjenja. Predmetnik je sestavljen iz devetih

Izkušeni inštruktorji so zagotovili pogoje za varno potapljanje.

Kandidati so se naučili postopkov reševanja sopotapljača iz globine na površje.

predmetov, med katerimi so športna vzgoja, normativni akti, ki urejajo potapljanje v Slovenski vojski, potapljaška oprema, sredstva in aparati, medicina potapljanja, potapljanje na dah, računanje profila potopa, osnove delovanja ladijskih potapljačev in potopi na zrak. Ob koncu opravijo še zaključno preverjanje, ki je sestavljeno iz teoretičnega in praktičnega dela. Višji štabni vodnik Šavron je razložil, da polovico programa predstavljajo teoretična predavanja v učilnici, polovico pa praktično delo na morju. V prvem tednu usposabljanja poteka večinoma v učilnici, saj kandidati spoznavajo normativne akte, ki urejajo področje potapljanja v Slovenski vojski, ter se seznani z osnovami medicine potapljanja. V nadaljevanju so se najprej v učilnici teoretično pripravljali, nato pa pridobljeno znanje preizkušali na dnevnih in nočnih potopih na različnih poligonih v slovenskem morju. Usposabljali so jih izkušeni inštruktorji iz Odreda za specialno podvodno delovanje 430. mornariškega divizionu, ki so protiminski potapljači že več let, in inštruktorica Vojaške zdravstvene enote, ki je specializirana za medicino potapljanja. Specialistično usposabljanje za vojaško evidenčno dolžnost A11602 – potapljač je začelo osem kandidatov, vendar sta ga dva prekinila, eden zaradi zdravstvenih razlogov, drugi pa ni dosegel minimalnih standardov. Kandidati, ki so uspešno opravili usposabljanje, so predvideni za opravljanje različnih formacijskih dolžnosti potapljačev v 430. mornariškem divizionu. Višji štabni vodnik Šavron je ocenil, da so tečajniki med usposabljanjem pokazali visoko motiviranost za delo, zato večjih težav z izvedbo ni bilo. Za poddesetnika Aleša Crnico je bila udeležba na usposabljanju za ladijskega potapljača zanimiva izkušnja. Povedal je, da ni pričakoval, da bo usposabljanje tako psihofizično naporno, vendar je mogoče z veliko truda premagati vse. Izmed predstavljenih vsebin so ga najbolj navdušili nočni potopi, krožne preiskave dna in podvodni pregledi trupov plovil ter drugih objektov pod vodo. Prepričan je, da mu bo novo znanje koristilo, saj bo na dolžnosti signalist/ladijski potapljač deloval v sestavi posadke večnamenske ladje Triglav.

ŠPORTNIKI SLOVENSKE VOJSKE NA OLIMPIJADI V TOKIU

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

V četrtek, 26. avgusta, je v športni dvorani Vojašnice Edvarda Peperka v Ljubljani potekal sprejem za pripadnike Športne enote SV, ki so nastopili na letošnjih olimpijskih igrah v Tokiu. Gostitelj srečanja, načelnik Generalštaba SV generalmajor Robert Glavaš, se je športnikom zahvalil za odlične olimpijske nastope in jim zagotovil, da bo Slovenska vojska še naprej podpirala njihovo delo. Tako bodo lahko na prihodnjih tekmovanjih dosegali še boljše rezultate. Na igrah na Japonskem je nastopilo skupno 54 slovenskih športnic in športnikov, izmed katerih jih je 18 zaposlenih v Športni enoti SV. Poleg njih so vojsko zastopali še trije trenerji.

Najboljši rezultat med pripadniki Športne enote SV je dosegla športna plezalka Janja Garnbret, ki je postala olimpijska prvakinja v olimpijski kombinaciji treh disciplin športnega plezanja. Najboljša je bila že v kvalifikacijah, v finalu pa je postavila nov državni rekord v hitrostnem plezanju. V balvanih je edina osvojila dva izmed treh vrhov in tudi v težavnostnem plezanju je priplezala najvišje. Kot je povedala, je bil glede na odlične rezultate v pretekli in tej sezoni njen edini cilj osvojiti zlato kolajno, ki ji je še manjkala v zbirki. Pritisk pred olimpijskim nastopom je bil toliko večji, saj si je želela zmage na olimpijadi, na kateri je bilo športno plezanje prvič na sporedu. Janja Garnbret je razložila, da se je v finalu povsem znebila napetosti zaradi visokih pričakovanj po kvalifikacijah in uživala v plezanju, zaradi česar je na koncu osvojila zlato olimpijsko medaljo

JANJA GARNBRET,
športna plezalka

»Pritisk pred olimpijskim nastopom je bil še toliko večji, saj sem si želela zmage na olimpijadi, na kateri je bilo športno plezanje prvič na sporedu.«

JOŽE VIDMAR,
trener

»Zlata olimpijska kolajna kanuista Benjamina Savška je veliko priznanje za moje dosedanje trenersko delo, saj z njim sodelujem že 15 let.«

v kombinaciji športnega plezanja. Naša najboljša športna plezalka je tako z osvojenim zlatom v Tokiu zagotovo dosegla vrhunec v svoji športni karieri. Povedala je, da ji kljub temu izzivov na nadaljnji športni poti ne bo manjkalo, saj so se po krajšem počitku že začele priprave na nova evropska in svetovna tekmovanja. Veseli se tudi morebitnega nastopa na prihodnjih olimpijskih igrah čez slaba tri leta.

Olimpijada v Tokiu bo nepozaben dogodek tudi za slovenskega kanuista Benjamina Savška, ki je z izjemno vožnjo na olimpijski tekmi v slalomu na divjih vodah prepričljivo premagal vse tekmece in zaslužen osvojil zlato olimpijsko kolajno. Za ta uspeh ima veliko zaslug njegov trener Jože Vidmar, ki je že skoraj dve desetletji pripadnik Športne enote SV. Prvih olimpijskih iger se je udeležil še kot tekmovalec, in sicer kmalu zatem, ko je Slovenija postala samostojna in neodvisna država. Na olimpijadi v Tokiu je kot trener sodeloval že tretjič. Povedal je, da je v splošnem zadovoljen z olimpijskim nastopom kanuistov na divjih vodah, ponosen pa je predvsem na Benjamina Savška, s katerim sodeluje kot trener že 15 let. Zlata olimpijska kolajna mu pomeni veliko priznanje za dosedanje trenersko delo, saj sta z našim zlatim olimpijcem sodelovala že na dveh preteklih olimpijskih igrah. Takrat ju je nekaj usodnih dotikov vrnil na koncu tekme stalo olimpijsko kolajno. Ob koncu pogovora je še poudaril, da si kot trener želi sodelovati še na vsaj enih olimpijskih igrah, kar pa bo odvisno od tega, ali se bodo tekmovalci kvalificirali za nastop na prihodnji olimpijadi. Želja in volja za to sta, zato se že intenzivno pripravljajo na nov olimpijski cikel, ki bo nekoliko krajši.

#SIQUAKE2020

MEDNARODNA VAJA O POTRESU

BESEDILO Anica Ferlin, URSZR

Morebitni potres v osrednji Sloveniji podobne moči, kot sta bila potresa marca in decembra 2020 v Zagrebu in Petrinji z intenzivnostjo VIII po evropski potresni lestvici, bi vplival na približno 600.000 ljudi. Na tako nesrečo, ki je ne moremo napovedati in preprečiti, se lahko pripravimo z ukrepi, s katerimi lahko blažimo njene posledice. Pomembni preventivni ukrepi so tudi ozaveščanje in izobraževanje prebivalstva ter usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč za odziv ob potresu. Izobraževanje in usposabljanje sta tudi pomembnejša cilja projekta Praktična vaja civilne zaščite – #SIQUAKE2020, ki ga URSZR s konzorcijskimi partnerji iz Mestne občine Ljubljana, Nemčije, Italije in Hrvaške izvaja med letoma 2019 in 2021.

V projektu, ki se izvaja s podporo Evropske unije na področju civilne zaščite, je bilo izvedenih že več različnih dogodkov, od vaj in delavnic do usposabljanj na različnih ravneh. Osrednji dogodek predstavlja praktična vaja #SIQUAKE2020, ki bo izvedena predvidoma med 4. in 8. oktobrom

2021. Scenarij vaje temelji na predpostavki, da je 4. oktobra 2021 v zgodnjih jutranjih urah osrednji del Slovenije prizadel potres z intenzivnostjo VIII po evropski potresni lestvici, pri čemer bi se porušilo 500 stavb, 5000 bi jih bilo močno, še 40.000 pa lažje in srednje poškodovanih. Ob dogodku bi se začel izvajati državni načrt zaščite in reševanja ob potresu, vpoklicane pa bi bile sile na vseh ravneh. Slovenija bi po scenariju vaje zaprosila tudi za mednarodno pomoč v obliki specializiranih reševalnih enot za iskanje in reševanje v urbanih okoljih, za pomoč pri gradnji nastanitvenih centrov, delovati bi začele tudi enote za zdravstveno oskrbo in specializirane enote inženirjev, dodatno pa bi še prosili za napotitev strokovnjakov za usklajevanje mednarodne pomoči čez mehanizem Unije na področju civilne zaščite.

V vaji #SIQUAKE2020 bodo sodelovali sile za zaščito, reševanje in pomoč, regijske enote in službe Civilne zaščite, organi, službe in nevladne organizacije, opredeljene z državnim načrtom zaščite in reševanja ob potresu ter specializirane enote iz Italije, Nemčije, Avstrije, Hrvaške in Madžarske. Svoje znanje in veščine bo več kot 800 vadbencev in organizatorjev preverjalo ter razvijalo na namensko vzpostavljenih deloviščih v Ljubljani, Logatcu, na Vrhniki in Igu. Na vaji, ki bo potekala podnevi in ponoči, bodo udeleženci ocenjevali stanje in poškodovanost objektov, prepoznali potrebe in prednostne naloge, izpopolnjevali iskanje ter reševanje iz porušeni ali poškodovanih objektov, vadili podpiranje in stabilizacijo poškodovanih stavb, zagotavljali nujno medicinsko pomoč ter začasna množična zatočišča za prizadeto prebivalstvo in izvajali podporo države gostiteljice. Za čim pristnejšo izvedbo bo v praktično vajo vključenih več deset prostovoljcev, ki bodo v ruševinah na deloviščih nastopali v vlogah poškodovanih oseb.

Potek vaje bo v epidemiološko prilagojeni virtualni obliki drugi dan vaje spremljalo več opazovalcev iz Slovenije in držav članic EU, ki se ukvarjajo s civilno zaščito, vadbence pa bodo na delovišču ter v operativni bazi obiskali evropski komisar za krizno upravljanje Janez Lenarčič in drugi visoki gostje.

POŽAR V SEVERNI MAKEDONIJI GASILI TUDI SLOVENSKI GASILCI

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Gasilska zveza Slovenije/revija Gasilec

V isoke temperature in vročinski valovi so letos poletni v Sredozemlju in drugod ustvarili ugodne razmere za številne požare v naravi. Ti so ogrozili Turčijo, Grčijo, Severno Makedonijo, Italijo, Španijo, Alžirijo, Portugalsko in Francijo. Med najhuje prizadetimi je bila tudi Severna Makedonija, kamor sta avgusta na pomoč odšli dve skupini slovenskih gasilcev. Ti so se v okolici Berova uspešno spopadli z ognjenimi zublji in preprečili, da bi se požar razširil do naselij. Edini večji požar v naravi v Sloveniji je poletni nad Brestovico pri Komnu zanetil strela. Zajel je približno sedem hektarjev površin, vendar ga je skoraj 190 gasilec s Krasa in Goriškega ob pomoči helikopterja SV uspelo pogasiti v enem dnevu.

V letošnji požarni sezoni je bil mehanizem Evropske unije na področju civilne zaščite zaradi požarov osemkrat aktiviran. Julija sta za pomoč zaprosila Cipar in Italija, avgusta pa Turčija, Italija,

Albanija, Grčija, Alžirija in tudi Severna Makedonija. V 12 urah, kolikor znaša aktivacijski čas, je 4. avgusta že stekla mednarodna akcija in v Severno Makedonijo se je odpravila prva skupina slovenskih gasilcev ter pripadnikov Civilne zaščite, na pomoč pa so krenili tudi avstrijski in bolgarski gasilci. V prvi ekipi je v Severno Makedonijo odšlo 41 gasilcev, dva reševalca in predstavniki Civilne zaščite ter 17 vozil. Za tako zahtevno nalogo so bili izbrani gasilci z največ izkušnjami gašenja naravnih požarov s Primorskega in iz obalno-kraške regije, in sicer iz Nove Gorice, Šempetra, Dornberka, Loga pod Mangartom, Bovca, Tolmina, Podbrda, Kobarida, Kanala ob Soči, Podnanosa, Pivke, Postojne, Komna, Ilirske Bistrice, Knežaka, Vrbovega, Babičev, Hrvatnov, gasilci PGD Pobegi - Čežarji in PGD Kočevje ter poklicni gasilci iz Sežane in Kopra. Vodja prve odprave je bil Matjaž Domijan, operativni vodja pa Blaž Turk, sicer poveljnik poklicne gasilske enote Zavoda za gasilno in reševalno službo Sežana. Povedal je, da so bile razmere ob njihovem prihodu v Berovo zelo resne: »Prišli smo na veliko intervencijo. Takoj smo opazili, da je lokalnih gasilskih enot malo in so slabo opremljene, se pa je v pomoč pri gašenju vključilo tudi lokalno prebivalstvo. Na začetku so gašenje kritičnih točk usmerjale makedonske sile oziroma tamkajšnje vodstvo, nato pa smo dobili pregled nad celotnim požarom in smo sami naredili načrt gašenja. Cilj je bil zavaruвати vasi, ki jih je ogrožal požar. Uspešno smo obranili vsaj štiri vasi oziroma tamkajšnje hiše, saj je gorelo že tik ob njih. Nato smo navezali stik še z drugimi mednarodnimi enotami in s skupnim delovanjem še bistveno izboljšali rezultate,« je opisal Blaž Turk ter dodal, da je bilo posredovanje fizično izjemno naporno, saj so bili gasilci na nogah tudi po 20 ur. »Požar je pokazal vse, kar zmorejo tako veliki požari, od požarnih vrtincev do preskokov požarov, zato je bilo naše posredovanje pogosto zelo tvegano. Vsak dan smo se znašli v vsaj eni kritični situaciji, predvsem zaradi vetrov in razsežnosti požara. Vedno smo seveda imeli pripravljene

rezervne scenarije in varnostne omejitve, brez zanesljive tehnike pa bi bilo lahko gašenje zelo nevarno.«

DRUGA EKIPA NADZIRALA OBMOČJE

Prva ekipa je intervencijo uspešno končala v prvih sedmih dneh, nato pa jo je zamenjala druga ekipa 42 gasilcev in devetih pripadnikov Civilne zaščite pod vodstvom Janeza Bordona. Gasilci tokratne odprave so prihajali s severnega Primorskega, in sicer iz Cerknega, Tolmina, Cola, Sela, Spodnje Idrije, Kanala, Dobrovega, Šempetra, Vipave in Dornberka, ter iz obalno-kraške regije, in sicer iz Postojne, Sežane, Komna, Knežaka, Podgrada, KS Pobegi - Čežarji, Gradina, Hrvatnov, Izole in Kopra. Operativni vodja druge skupine Marko Adamič, poklicni gasilec iz Zavoda za gasilno in reševalno službo Sežana ter tudi poveljnik Civilne zaščite obalno-kraške regije, je povedal, da je bila zanje zaradi uspešnega dela prve skupine naloga bistveno lažja in je obsegala predvsem nadzor. »Morali pa smo še vedno pregledovati teren, velik 1000 hektarjev, in posredovati, če se je kakšen požar obnovil. To je pomenilo, da so fantje naredili tudi po 30 kilometrov

Severno Makedonijo so poleti zajeli obsežni gozdni požari.

83 slovenskih gasilcev se je borilo s požari na območju Berova.

na dan. Gasili smo dva požara, in sicer manjšega v naravi ter požar deponije, ki se je razširil. Pri požarih z razsežnostmi, s katerimi se je srečala predvsem prva skupina, predstavljajo nevarnost dim, sevanje toplote, hitrost požara in preskoki, saj ogenj nepredvidljivo raznaša veter naokoli, gasilci pa se lahko hitro ujamejo med dvema požaroma. Čeprav je res gorela velika površina, so tla v Makedoniji drugačna od naših. Veliko bolj so peščena, zato se požari ne ponovijo tako pogosto kot na Krasu.« Pomoč Civilne zaščite so tamkajšnji gasilci uporabili tudi za gašenje stavbnega požara, ko je hiša v vasi zagorela med njihovo prisotnostjo.

MAKEDONIJI DAROVALI GASILSKO OPREMO

Slovenski gasilci so uspešno opravili svoje naloge in pokazali visoko stopnjo znanja, usposobljenosti ter izkušenosti, velika prednost pa je bila tudi poznavanje jezika, kar je bistveno olajšalo komunikacijo na terenu. Domačini so bili njihove pomoči veseli. »Hvaležnost so nam izkazovali na vsakem koraku. Gostili so nas, pozdravljali, se nam zahvaljevali. Doživeli smo topel in iskren sprejem,« je dneve v Severni Makedoniji opisal Marko Adamič. Slovenija je že pomagala drugim državam pri gašenju, vendar je bila to prva skupna akcija gašenja požarov v naravnem okolju z vozili gasilcev in pripadnikov Civilne zaščite. Sogovornika sta se strinjala, da bi na podlagi izkušenj v prihodnosti morali razmisliti o registraciji modula za gašenje požarov v naravnem okolju z vozili, ki bi opredelil, katere enote, vozila in logistiko potrebujemo pri podobnih intervencijah. Zelo pomembno je še, da bi se s celovito medicinsko podporo poskrbelo za varnost lastnih sil. Na srečo so se vsi gasilci v domovino vrnili nepoškodovani. Slovenija je naknadno Severni Makedoniji poslala gasilsko opremo, kot so nahrbtniki za gašenje, motorne žage in požarne metle, v skupni vrednosti 76.000 evrov, da se bodo lahko v prihodnosti učinkoviteje borili z gozdnimi požari.

RAD POMAGA DRUGIM

BESEDILO Petra Miklaužič

FOTO osebni arhiv višjega vodnika Klemna Mihaliča

Višji vodnik Klemen Mihalič je po izboru podčastniškega zbora Slovenske vojske prejel naziv najboljšega podčastnika za leto 2020. Pripadnik inženirske čete 1. brigade Slovenske vojske deluje v gradbenem vodu, v katerem je poveljnik gradbenega oddelka. Na tečaju za bojne inženirce leta 2018 v Združenih državah Amerike je izmed vseh udeležencev dosegel najboljši uspeh. Naziva najboljšega podčastnika ni pričakoval. V čast mu je, da je kot pripadnik inženirske čete prejel to priznanje, ki ga je sprejel z odgovornostjo. V prostem času je dejaven jamar in član Državne enote za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi pri Civilni zaščiti. Je tudi aktiven prostovoljec pri Območnem združenju Rdečega križa Novo mesto.

SVOJE ZNANJE Z VESELJEM IZPOPOLNJUJE

Najboljši podčastnik leta 2020 višji vodnik Klemen Mihalič je iz Novega mesta. Med odraščanjem ga vojaški poklic ni preveč pritegnil. Po končani srednji šoli se je vpisal na študij glasbene pedagogike. Igrati zna na tolkala in violino. Po študiju je opravljal priložnostna dela z negotovim urnikom. »Moji dnevi so bili nepredvidljivi, kar mi ni bilo všeč, želel sem si več strukture in gotovosti. Iskal sem drugačne delovne razmere, zato sem se priključil Slovenski vojski,« je svojo odločitev za vojaški poklic pojasnil Mihalič. Sprva ni nameraval dolgo ostati v vojski, vendar mu je vojaški poklic postal všeč. Vedno novi izzivi so ga motivirali. Leta 2011 se je po opravljenem temeljnem vojaškem strokovnem usposabljanju v Vipavi zaposlil v bojnem pionirskem vodu 14. inženirskega bataljona. Po preoblikovanju Slovenske vojske leta 2013 je postal

pripadnik inženirske čete 72. brigade, po opravljeni podčastniški šoli pa inženirske čete 1. brigade. Trenutno deluje v gradbenem vodu, v katerem je poveljnik gradbenega oddelka. Specializirano delo v manjših skupinah mu ustreza. Njegova naloga je vzdrževanje infrastrukture Slovenske vojske. Pri svojem delu uporablja specializirano gradbeno mehanizacijo. »Med inženirci se dobro počutim, še posebej med gradbeniki. Kljub do zdaj pridobljenemu znanju in izkušnjam se zavedam, da se moram še veliko naučiti,« je povedal Mihalič. Svoje znanje višji vodnik Klemen Mihalič z veseljem izpopolnjuje. V Slovenski vojski je kot vojak opravil specialistična usposabljanja za strelca, vojaka pionirja, bojiščenega reševalca, pirotehniko, manipulanta streliva in minskoeksplozivnih sredstev ter tečaj za desetnike. Leta 2015 se je udeležil misije na Kosovu, tri leta pozneje pa tečaja za bojne inženirce v Združenih državah Amerike. Tečaj je končal kot najboljši izmed vseh udeležencev. Med tečajem je spoznal veliko ljudi, ki so imeli raznovrstne izkušnje z inženirskim delom. »Zanimivo je bilo poslušati izkušnje drugih, zaradi njihovih pripovedovanj sem nekatere postopke bolje razumel,« je pojasnil. Višji vodnik Mihalič se trenutno pripravlja na odhod na misijo v afriški Mali, kamor bo napoten novembra letos. Tam bo inštruktor, njegove naloge pa bodo povezane z delovanjem proti improviziranim

eksplozivnim sredstvom. Skupaj s pripadniki drugih držav Evropske unije bodo usposabljali malijsko vojsko.

V JAMI PREŽIVEL KAR 15 NEPREKINJENIH DNI

Višji vodnik Klemen Mihalič je v prostem času dejaven jamar. Z jamarstvom se je začel ukvarjati pred več kot desetimi leti, ko se je v domačem kraju udeležil osnovnega jamarskega tečaja. Podzemlje mu predstavlja skrivnostni svet in ga je pritegnilo zaradi svoje neokrnjenosti. »Tam lahko odkrivam kraje, kjer ni bil še nihče,« je povedal. Udeležil se je že veliko jamarskih odprav. Pri jamarstvu mu je všeč sodelovanje, ki se vzpostavi med člani odprave. Verjame, da posameznik samostojno ne zmore enako, kot če je del skupine. »Pomembno je zaupanje,« je poudaril. Druženje v množicah ga nikoli ni pritegnilo, rad je z ljudmi, na katere se lahko zanese. Te vrednote je prepoznal tudi pri delu v vojski. Ena težjih jamarskih izkušenj zanj je bila odprava v Mehiki leta 2017. Tam je preživel najdaljši neprekinjen čas v jami, in sicer kar 15 dni. Spustili so se do 1300 metrov globoko. »To je bilo eno fizično in psihično najnapornejših doživetij,« je povedal. Jamarstvo je precej varna dejavnost, saj ni veliko nepredvidljivih dejavnikov, kot so na primer pri alpinizmu. Kljub temu je doživel nekaj neprijetnosti. Opisal je najbolj neprijetno, ki se jima je zgodila s kolegom. »Med širjenjem rova sva

Med vzponom na turnosmučarski odpravi v Gruzijo

Premagovanje vodnega kanjona na odpravi v najglobljo jamo Cheve na zahodni hemisferi v Mehiki

»Kljub do zdaj pridobljenemu znanju in izkušnjam se zavedam, da se moram še veliko naučiti.«

uporabljala bencinski vrtalnik. Običajno zrak v jamah kroži, vendar takrat nisva opazila, da ni prepiha,« je pojasnil nevarne razmere v jami. Pri vrtanju je nastal ogljikov monoksid in na globini 500 metrov sta se nadihala tega strupenega plina. Nekaj časa je preteklo, preden sta opazila, da se ne počutita v redu. Bolela ju je glava in postalo jima je slabo. Ko sta se poskušala prebiti na površje, sta se zaradi začetne faze zastrupitve premikala zelo počasi. Uspelo jima je, da sta brez pomoči prišla iz jame na svež zrak. Zdravniške pomoči na srečo nista potrebovala. Strupeni plin se je v naslednjih urah postopoma sam izločil. »Kar se je zgodilo, je bila najina napaka, morala bi biti odgovornejša. Naučila sva se, kako pomembno je, da se dobro opazuješ,« je razložil Mihalič. V jamah sta pogosti nesreči krušenje sten in padec kamena, zato je pomembno nositi zaščitno opremo. Višji vodnik Mihalič je tudi član jamarske reševalne službe.

KADAR LE LAHKO, POMAGA DRUGIM
Višji vodnik Klemen Mihalič je dejaven tudi pri Civilni zaščiti, v okviru katere je član Državne enote za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi. To področje ga je zanimalo že nekaj časa, enoti pa se je pridružil skorajda po naključju. »Amarji smo med čiščenjem ene izmed jam nalezli na veliko neeksplozivnih min. Poklicali smo pristojno enoto. Takrat sem spoznal njihovo delovanje in se odločil, da se jim pridružim,« je razložil Klemen Mihalič, ki je zdaj zadolžen za delovanje v dolenski regiji. V povprečju opravijo dve do tri intervencije na mesec. V prostem času se višji vodnik Mihalič ukvarja s športom in je dejaven kot prostovoljec. Rad teče v naravi in pozimi turno smuča. S prijatelji so se v preteklosti odpravili na turno smučanje na Norveško in v Gruzijo. Tudi s partnerico se rada odpravita na aktivne počitnice. Prosti čas posveča glasbi, saj igra bobne v glasbeni skupini. Višji vodnik Mihalič je aktiven član pri Območnem združenju Rdečega križa Novo mesto. Med epidemijo je bil dejaven kot prostovoljec v domovih za ostarele. »Zaradi epidemije je bilo veliko negotovosti in v takih razmerah ljudje še bolj potrebujejo pomoč. V domovih za ostarele je primanjkovalo kadra za delo z ostarelimi in brez pomisleka sem se odzval ter priskočil na pomoč,« je povedal Mihalič. Vedno namreč rad pomaga, če le lahko, saj se mu zdi prav, da poskrbimo drug za drugega in pomagamo šibkejšim.

POLETNI OTROŠKI TABORI

BESEDILO poročnik Tilen Gor
FOTO animatorji tabora

Slovenska vojska v okviru civilno-vojaškega sodelovanja in celostne skrbi za pripadnike SV vsako leto organizira zimske in poletne otroške tabore, ki so namenjeni osnovnošolskim otrokom pripadnikov Slovenske vojske. Julija in avgusta so bili uspešno izvedeni trije poletni tabori, in sicer dva v Fiesi in eden na Poljuki. Slovenska vojska je tako več kot 150 otrokom omogočila aktivno preživljanje poletnih počitnic. Zadnji teden julija se je 50 otrok udeležilo poletnega tabora Slovenske vojske, ki je potekal v počitniškem domu v Fiesi, kamor se tako otroci kot tudi animatorji iz Slovenske vojske vračajo z velikim veseljem.

V ponedeljek zjutraj so se otroci pripadnikov Slovenske vojske z avtobusom odpravili proti morju. Že med vožnjo je živahno in sproščeno vzdušje nakazovalo, da jih čaka vznemirljiv počitniški teden. Otroci so se ob prihodu seznanili s hišnim redom in se udobno namestili v bivalnih prostorih. Animatorji so v vseh sobah pripravili spoznavne plakate, ki so jih v večernih urah predstavili drugim skupinam.

Po prvi noči na taboru so otroci nestrno čakali na odhod na plažo, kjer so se kljub slabemu vremenu razposajeno igrali. Po kosilu so šli na izlet z ladjico,

ki je potekal v sodelovanju z Zvezo slovenskih častnikov. Panoramska vožnja je vključevala ogled slovenske obale in se končala s kopanjem v Mesečevem zalivu, ki je del strunjanskega krajinskega parka. Naslednji dan se je začel z obiskom Vojašnice slovenskih pomorščakov v Ankaranu, v kateri deluje 430. mornariški divizion. Otrokom so predstavili enoto in njeno opremo, ogledali so si še muzejsko zbirko enote. Potem so obiskali Luko Koper, kjer je privezana hitra patroljna ladja Ankaran. Predstavitve dela na ladji in v vojašnici je otrokom približala življenje vojaških mornarjev in njihovo delo z opremo, ki jo uporabljajo za opravljanje nalog na morju. Ob tej priložnosti je otroke pozdravil in nagovoril namestnik poveljnika 430. mornariškega divizona ter jim v spomin na obisk v enoti podaril

➤ **Predstavitve veslaškega treninga v Krajinskem parku Sečoveljske soline**

➤ **Obisk v 430. MOD so končali z ogledom hitre patroljne ladje Ankaran.**

darila. Udeleženci tabora so preostanek dne preživeli v Krajinskem parku Sečoveljske soline in spoznavali tradicionalni postopek pridelave soli ter razvoj solinarstva na Slovenskem. Znotraj parka deluje tudi Veslaški klub Piran, ki otroke na poletnem taboru gosti že veliko let. Letos so zanje pripravili predstavitev veslaškega treninga s praktičnim prikazom. Kljub natrpanemu dnevu je zvečer ostalo še dovolj energije za obisk najbolj strupene razstave, ki jo gosti palača Trevisini Piran. Na ogled je več kot 40 različnih vrst živih plazilcev, vse od klopotač, pitonov in drugih strupenih ter nestrupenih kač. Četrty dan tabora je minil v športnem duhu. Otroci so se najprej skupali na kopališču v Kopru in se pobliže spoznali z osnovami kajakaštva v Kajak kanu klubu Žusterna. Na veliko željo otrok so svoje spretnosti in ravnotežje preizkusili še na supih. Kljub začetni nerodnosti so v aktivnosti neizmerno uživali. Po kosilu so se odpravili v Portorož in obiskali Jadralski klub Pirat, ki že desetletja slovi po odlični jadralski šoli in drugih rekreativnih programih. Izkušeni jadranci so otrokom predstavili jadrnice in jih naučili nekaj temeljnih manevrov. Večina jih je na jadrnici sedela prvič, vendar so se kljub temu odlično odrezali ter spretno jadrili na valovih.

Zadnji dan tabora so se otroci sprehodili po Piranu in obiskali edinstven muzej školjk v Sloveniji. Zbirka je obogatena z več kot 4000 lupinami polžev in školjk z vsega sveta. Otroci so poleg poučnih vsebin izvedeli še nekaj nenavadnih in vznemirljivih zgodb, ki so jih raziskovalci doživeli pri najdbi teh bitij. Prosti čas so izkoristili za nakup spominkov in daril za svoje najdražje. Vse do večera so ostali na plaži in uživali v zadnjih sončnih žarkih. Zadnji večer so jim animatorji pripravili zabavo, na kateri ni zmanjkalo palačink. Ob dobri glasbi so otroci peli in se igrali, njihov smeh ter dobra volja pa sta preplavila celotno obalo. V soboto se je tabor končal in prišel je čas odhoda. Otroci so se polni vtisov težko poslovili, saj se je med njimi staklo veliko novih prijateljstev. Obljubili pa so si, da se ponovno srečajo naslednje leto. Tako se je uspešno končal še en izmed poletnih počitniških taborov, za katerega upamo, da bo tudi v prihodnosti risal nasmeh na obraze otrok pripadnikov Slovenske vojske.

SCENARIJ RAČUNALNIŠKE IGRE DOŽIVELI V ŽIVO

Priljubljena računalniška strelska igra Call of Duty že od leta 2003 navdušuje milijone ljudi po vsem svetu. Večina scenarijev je postavljenih v obdobje druge svetovne vojne. Za vse navdušence te računalniške igre in vojaškega poklica je Društvo novomeških študentov s Slovensko vojsko organiziralo brezplačni tridnevni izziv Call of Duty, ki je misijo elitnega vojaka z računalniškega ekrana prestavil v okolico novomeške vojašnice. Med 11. in 13. septembrom se je deset izbranih udeležencev preizkusilo v preživetju v naravi, kurjenju ognja in spanju na prostem, premikanju po težko dostopnem terenu ter znanju orientacije, na koncu pa jih je čakala še vožnja s helikopterjem Slovenske vojske. Tik pred koncem preizkusa, ki ga je končalo osem udeležencev, med katerimi so bila tudi štiri dekleta, smo jih pričakali na vrhu hriba Rdeči kamen na Kočevskem.

Iz gozda se je najprej slišalo glasno spodbujanje podčastnika Slovenske vojske in vodje izziva, kmalu pa so v strnjeni koloni na jaso prikorakali najvztrajnejši mladi, ki so se odločili za izziv Call of Duty. Preznojeni, zadihani in vidno izčrpani so se najprej osvežili z vodo in sedli v senco. Že čez nekaj minut so se jim na utrujenih obrazih narisali ponosni nasmeški, saj jim je uspelo opraviti najtežji del preizkušnje, 22-kilometrski pohod. Čakal jih je le še let v novomeško vojašnico s helikopterjem Cougar. Mnogi so že na glas razmišljali o vročem tušu, postelji in dnevu počitka.

VOJAŠKI POKLIC ZAHTEVA VELIKO RAZLIČNEGA ZNANJA

Izziv Call of Duty je bil namenjen vsem mladim med 18. in 30. letom, ki so želeli preizkusiti svoje psihofizične sposobnosti. Organiziralo ga je Društvo novomeških študentov skupaj s Teritorialnim polkom

LANA KLEMENČIČ

»Upam, da bodo naše pozitivne izkušnje prihodnjič še koga prepričale k prijavi.«

Za mnoge je bil vrhunec izziva vožnja s helikopterjem Slovenske vojske.

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

72. brigade Slovenske vojske. Pred tem so udeleženci opravili selekcijski postopek, na katerem so preverili svojo fizično pripravljenost. Na tridnevno misijo, ki je potekala v Vojašnici Franca Uršiča v Novem mestu in okolici, se je uspelo uvrstiti desetim mladim. Dva sta preizkus zaradi delovnih obveznosti zapustila že v nedeljo, preostalih osem pa ga je uspešno končalo. Scenarij je pripravil štabni vodnik Zdravko Gregl, enotovni podčastnik Šole za podčastnike iz Centra vojaških šol, ki je povedal, da računalniške igre ni igral, sta pa jo njegova otroka. »Najprej smo želeli igro prestaviti v resničnost. Scenarij je bil oblikovan na podlagi izmišljene zgodbe, ki je potekala v Afganistanu. Udeleženci so najprej padli v sovražnikovo zasedo. Potem so se morali prebiti do zapuščenega objekta in nato z lokalnim vodičem oziroma z menoj priti do točke helikopterske evakuacije. Mladim smo želeli predstaviti vojaško življenje in poklic, saj ugotavljamo, da ima večina napačne predstave, kaj obsega vojaško znanje,« je pojasnil podčastnik, ki je bil tudi vodja izziva. Preizkus se je začel s spanjem v novomeški vojašnici v soboto, bojnimi vadbami in učenjem orientacije. Nato so bili po scenariju udeleženci »odkriti« in so se morali predstaviti v patroljno bazo na poligon za vojašnico, kjer so se učili metod preživetja, kot so kurjenje ognja, izdelava bivakov in

pridobivanje vode s filtriranjem. Noč so tako prespali na prostem. V ponedeljek zjutraj je ekipo čakal še najtežji del preizkusa. Ob 4. uri zjutraj so bili napadeni z bojnimi strupi, zato so morali v maskah pospraviti tabor in se v trdi temi premakniti na štiri kilometre oddaljen hrib. Tam so jih pobrali vojaški tovornjaki in jih prepeljali v Podturn. Od tod so se morali čez šest kontrolnih točk prebiti do točke vkrčanja s helikopterjem na hribu Rdeči kamen. Po poti so opravljali različne naloge, med drugimi so morali na natančno določeni lokaciji poiskati in pobrati del satelita. Štabni vodnik Zdravko Gregl je udeležence pohvalil in povedal, da so bili odlični ter hitro učljivi. »Spoznali so, da niso del vojaškega poklica le fizični preizkusi, saj je tudi veliko računanja in pridobivanja različnega znanja. Vojak se mora nenehno učiti. Spoznali so še moč skupine in spodbujanja. Med seboj so si pomagali in vsi so bili na koncu uspešni,« je poudaril ponosni mentor ter dodal, da so med izzivom udeležencem predstavili enotno vstopno točko za vojaški poklic in različne možnosti, ki jih omogoča vojaška kariera. Po prihodu na vrh jih je že čakal vojaški helikopter. Posadka jim je najprej pojasnila varnostne postopke vkrčanja in izkrcanja ter vožnje

Najtežji del preizkusa je bil 22-kilometrski pohod.

NEJC STOJANOVIČ

»Največja izziva sta bila skrivanje pred sovražniki in bežanje pred zasedo, ki nas je čakala sredi ceste.«

s helikopterjem, potem pa so poleteli do novomeške vojašnice.

SPOZNALI SO POMEN SKUPNEGA DELOVANJA

Katja Matko se je v preteklosti že udeležila vojaškega tabora MORS in mladi, saj jo vojska od nekdaj zanima. Igrala je tudi računalniško igro, vendar je povedala, da je izkušnja v resničnosti veliko boljša. Najzanimivejše so ji bile prvine preživetja v naravi, poudarila pa je še, da sta bila ob težkih izzivih pomembna medsebojno spodbujanje in povezanost ekipe. Jan Perme je študent ekonomije in se je za preizkus odločil, ker ga zanima predvsem specialno vojaško delovanje. Izziv mu je bil zelo všeč, čeprav je bilo težko. Razmišlja tudi o vojaški poklicni poti, zelo pa se je veselil prve vožnje s helikopterjem. Izziva Call of Duty se je udeležila tudi Lana Klemenčič, predsednica Društva novomeških študentov, prav zato, da bi na lastno pest preverila, kakšen izziv so skupaj s Slovensko vojsko organizirali. »Trenutno še svojo odločitev obžalujem, čez deset minut pa bom že ponosna,« je z nasmehom priznala. Izziv se ji je zdel zanimiv in prepričana je, da bodo njihove pozitivne izkušnje odlična spodbuda za prihodnje udeležence.

VOJAŠKI MUZEJ PRIPRAVIL VEČ RAZSTAV

BESEDILO Marko Pišlar in Vojaški muzej SV
FOTO Bruno Toič

V Vojaškem muzeju Slovenske vojske, v katerem zbirajo, hranijo, varujejo in predstavljajo predmete kulturne dediščine iz slovenske vojaške zgodovine, so v letu, ko praznujemo 30-letnico samostojne države Republike Slovenije, pripravili več razstav. Z njimi želijo doseči, da ne bo pozabljen čas, ko smo si izborili svojo državo, in da bomo vojno za Slovenijo ohranili kot spomin ter opomin za mlajše generacije. Vojaški muzej, ki deluje v Kadetnici Maribor, ima danes 15 stalnih in občasnih razstav s poudarkom na prelomnih dogodkih iz 20. stoletja.

POČASTILI 30-LETNICO SAMOSTOJNE SLOVENIJE

V Vojaškem muzeju Slovenske vojske so že leta 2020 pripravili razstavo ob 30. obletnici nastanka Manevrske strukture narodne zaščite in celovito predstavili prelomno leto 1990, ko so zvezni organi hoteli razorožiti slovensko Teritorialno obrambo ter jo podrediti vojaškemu vrhu v Beogradu. Slovenska stran je takrat izvedla edinstven zgodovinski projekt, ki je zagotovil uspešno pripravo na neizbežen spopad z jugoslovansko vojsko. Razstava o vaji Premik 1991 nas spomni, da so se že v prvih mesecih po plebiscitu začele intenzivno izvajati obrambne priprave za zavarovanje jasno izražene volje volivcev, da Slovenija postane samostojna in neodvisna država. K tem pripravam spadajo številne štabne in taktične vaje, izmed katerih pripada posebno mesto prav taktični vaji Premik 91. Z njo so pripadniki Teritorialne obrambe dveh pokrajin dokazali, da so sposobni izvesti premik enot v drugo

pokrajino znotraj slovenskega državnega prostora in pri tem tudi bojno delovati. Vojaški muzej Slovenske vojske je pripravil razstavo o 510. in 710. učnem centru Teritorialne obrambe ter o pekrskih dogodkih. 8. marca 1991 je slovenska skupščina sprejela ustavni zakon, po katerem služenje vojaškega roka v JLA za državljane Slovenije ni bilo več obvezno. To je bil pomemben korak k oblikovanju slovenske vojske. Na podlagi sprejetega zakona sta bila organizirana dva učna centra Teritorialne obrambe, in sicer 510. na Igu pri Ljubljani ter 710. v Pekrah pri Mariboru. 15. maja 1991 je začelo tam potekati usposabljanje prvih vojakov za služenje vojaškega roka v Teritorialni obrambi RS. Nasilje med Teritorialno obrambo in JLA se je začelo najprej stopnjevati, ko so pripadniki JLA za petnajst ur obkolili 710. učni center v Pekrah. V teh izjemno napetih razmerah so prišli na ulice občani Maribora ter skoraj onemogočili delovanje enot JLA. Žal se je zgodila tudi prva smrtna žrtev. Razstava je postavljena v spomin na pripadnike prve generacije vojaških obveznikov na služenju vojaškega roka. Razstava z naslovom Vojna za Slovenijo 1991, ki je postavljena na obeh glavnih stopniščih kadetnice, prikazuje 30 izbranih spopadov, bojov, krajev in dogodkov, ki so potekali med osamosvojitveno vojno na slovenskem ozemlju. Predstavljene so tudi bojne aktivnosti, izbrane glede na teritorialno razdelitev Slovenije na pokrajinske štabe Teritorialne obrambe. Razstavljeno slikovno gradivo dopolnjujejo nekateri muzejski predmeti, ki so neposredno povezani z dogajanjem v vojni leta 1991. V avli kadetnice je ob tridesetletnici Slovenije prvič na ogled tudi spominska točka

Razstava Vojna za Slovenijo 1991 prikazuje nekatere spopade in predmete iz vojne.

najvišjega priznanja za zasluge v vojni za Slovenijo 1991. Častni vojni znak Slovenske vojske je podelilo Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije pripadnikom Teritorialne obrambe in milice za izjemno hrabrost v vojni ali za žrtvovano življenje ob opravljanju dolžnosti. Prav tako je na ogled razstava Sistemi za zveze Teritorialne obrambe RS leta 1991, ki prikazuje pomemben prispevek vezistov k uspešnemu delovanju poveljstev in enot Teritorialne obrambe v osamosvojitveni vojni. V spomin in opomin na čas, ko smo z odhodom zadnjega vojaka JLA iz Slovenije

RAZSTAVE VOJAŠKEGA MUZEJA SV OB 30. OBLETNICI REPUBLIKE SLOVENIJE

Premik 1991

510. in 710. učni center TO RS in pekrski dogodki

Vojna za Slovenijo 1991

Spominska točka dobitnikov častnega znaka za zasluge v vojni 1991

Sistemi za zveze Teritorialne obrambe RS leta 1991

vzpostavili popolno suverenost države, bodo v Vojaškem muzeju SV 26. oktobra, na dan suverenosti, ko tudi muzej praznuje svoj dan, postavili na ogled razstavo o razvoju Slovenske vojske od Teritorialne obrambe do danes. Vse omenjene razstave opozarjajo obiskovalce, da konec 20. stoletja ni bilo samoumevno, da bomo zaživel v samostojni državi, ki bo mednarodno priznana in polnopravna članica zavezništva ter Evropske unije, ter da smo si morali suverenost izbojevati v vojni, ki je zahtevala tudi žrtve.

STALNE RAZSTAVE, PRIKAZ OBOROŽITVE IN MUZEJSKI RAZSTAVNI PREDMETI

V prostorih Slovenske vojske in Ministrstva za obrambo RS ima Vojaški muzej SV še veliko drugih stalnih razstav. To so razstava Slovenci in general Rudolf Maister v prvi svetovni vojni in bojih za slovensko severno mejo 1914–1920, razstava o zgodovini kadetnice in razstave pehotnega orožja v avli Ministrstva za obrambo, bajonetov, slovenske brzostrelke MGV, pehotnega orožja, bajonetov ter drugih zbirk. Pred kadetnico so začeli razstavljati muzejske razstavne predmete težje vojaške tehnike, za začetek so postavili artilerijska sredstva. Strokovnjaki iz Vojaškega muzeja SV in drugih enot Slovenske vojske so že od začetkov aktivno sodelovali pri pripravi koncepta, programov in ponudbe v Parku vojaške zgodovine v Pivki. Vojaški muzej SV ima tam razstavljene številne muzejske razstavne predmete, od lahkega pehotnega strelnega orožja do oklepnih bojnih vozil in tankov pa tudi vojaška letala in helikopter Gazela, s katerim sta major Jože Kalan in praporščak Bogomir Šuštar v vojni za Slovenijo 1991 prebegnili na slovensko stran, ter helikopter MI-8, ki so ga pridobili z izmenjavo s poljskim vojaškim muzejem. V Parku vojaške zgodovine v Pivki si je mogoče ogledati največji muzejski razstavni predmet Vojaškega muzeja SV, in sicer podmornico Zeta, ki jo je prispevala črnogorska vlada, ter letalo Orel, ki ga je vojaški muzej dobil v svojo zbirko kot donacijo romunske vlade in romunskega državnega vojaškega muzeja.

KLJUB OMEJITVAM DOBER ODZIV OBISKOVALCEV

Odziv obiskovalcev na predstavljene vsebine Vojaškega muzeja SV je zelo dober. Skrbi pa jih spoznanje, da so predvsem

Razstava o 510. in 710. učnem centru T0 je postavljena v spomin na pripadnike prve generacije.

mlajše generacije z vojaškozgodovinsko tematiko slovenskega naroda pomanjkljivo seznanjene. To še posebej velja za priprave na slovensko osamosvojitve in resnični potek vojne za Slovenijo leta 1991. Zato se z veseljem odzovejo povabilu osnovnih in srednjih šol in predavajo šolarjem ter dijakom o vojaški obrambi Slovenije leta 1991. Kustosi vojaškega muzeja so bili že večkrat tudi mentorji pri maturi ali pa svetovalci osnovnošolcem ter srednješolcem pri pripravi raziskovalnih nalog pri predmetu zgodovina. Kljub težavam in omejitvam zaradi preventivnih ukrepov proti covidu-19 v vojaškem muzeju v zadnjem obdobju opažajo izjemen obisk skupin, družin in posameznikov. Še posebej so veseli obiska učencev osnovnih in srednjih šol. Kustosi vojaškega muzeja predstavljajo razstave in zbirke ob delovnikih med 9. in 15. uro, za vnaprej najavljene skupine pa je obisk muzeja mogoč tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih. Za vse obiskovalce je obisk muzeja, ki je v pritličnih in kletnih prostorih kadetnice, brezplačen. Letos so prvič sodelovali na prireditvi Poletna muzejska noč 2021, ko si je v prostorih kadetnice razstave Vojaškega muzeja SV ogledalo več kot šeststo obiskovalcev. Dejavnosti muzeja so predstavili tudi na skupni razstavi državnih muzejev, ki je bila odprta ob mednarodnem muzejskem dnevu, 18. maja, na muzejski ploščadi v Ljubljani.

SODELOVANJE S SORODNIMI USTANOVAMI DOMA IN NA TUJEM

Vojaški muzej se povezuje s slovenskimi in tujimi muzeji, ustanovami in organizacijami, ki se ukvarjajo s preučevanjem vojaške zgodovine, krepijo domoljubje in negujejo državljansko zavest. V muzeju dobro sodelujejo z večino slovenskih muzejev, ki se neposredno ali posredno pri svojem delovanju srečujejo z vojaškozgodovinskimi vsebinami in imajo v svojih zbirkah predmete kulturne dediščine, ki so povezani z vojaško zgodovino. V muzeju tudi dobro sodelujejo

s tujimi vojaškimi muzeji. Sodelujejo s sorodnimi strokovnimi ustanovami, združenji in društvi v okviru varstva kulturne dediščine ter preučevanja vojaške zgodovine, kot so Skupnost muzejev Slovenije, Slovensko muzejsko društvo, Slovenski odbor Mednarodnega sveta muzejev, ter z domačimi in tujimi strokovnimi ter domoljubnimi in veteranskimi združenji ter z drugo zainteresirano javnostjo in posamezniki.

OD JUNIJA POD VODSTVOM UPRAVE RS ZA VOJAŠKO DEDIŠČINO

Ustanovitelj Vojaškega muzeja Slovenske vojske je Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije. Analiza organizacijske umeščenosti vojaških muzejev oziroma sorodnih vojaškozgodovinskih ustanov po svetu, zlasti v Severnoatlantskem zavezništvu in Evropski uniji, je pokazala, da so vojaški muzeji v sodobnih obrambnih strukturah organizacijsko umeščeni pod upravni del ministrstva ali neposredno pod generalštab. Zato je postal tudi Vojaški muzej SV 1. junija ena izmed organizacijskih enot v sestavi upravnega dela ministrstva. Spada pod novo ustanovljeno Upravo RS za vojaško dediščino, ki je organ v sestavi obrambnega ministrstva. Tudi v prihodnosti bo Vojaški muzej SV ostal temeljni nosilec vojaškozgodovinske dejavnosti v Slovenski vojski, saj je osredotočen predvsem na vsebine vojaške in vojne zgodovine slovenskega etničnega prostora s poudarkom na slovenski osamosvojitveni vojni in dokumentiranju ter predstavitvi razvoja Slovenske vojske. Seveda se ne odmika od preučevanja starejših obdobj, saj njihovi zgodovinarji spremljajo trende v stroki po svetu in se zavedajo pomena analiz oboroženih spopadov po svetu za potrebe podpore delovanja poveljstev in enot SV ter dobrega poznavanja prelomnic slovenske vojaške zgodovine. V Vojaškem muzeju SV so z umestitvijo pod vodstvo nove uprave dobili dodaten zagon za okrepitev institucionalne skrbi za preučevanje slovenske vojaške zgodovine, za ohranjanje kulturne dediščine, s pomočjo katere predstavljajo vsebinsko bogato vojaško zgodovino in krepijo ter ohranjajo tradicijo v Slovenski vojski. Kustosi Vojaškega muzeja SV bodo skladno z zahtevami muzejske in zgodovinske stroke ter svojim poslanstvom še naprej uspešno skrbeli za razvoj pozitivne zgodovinske identitete pripadnikov Slovenske vojske, krepitev pripadnosti vojaški skupnosti in ohranjanje vojaškozgodovinskega spomina ter vzdrževanje domovinske in državljanske zavesti. V današnji družbi, v kateri prevladujeta materializem in individualizem, je žal vse manj prostora za skupne vrednote, državljansko zavest ter domoljubje.

PASTINAK ALI NAVADNI REBRINEC

BESEDILO IN FOTO Igor Fortuna

Kulinariki so za pastinak gotovo že slišali. Vendar ne bomo govorili o njegovem gojenju, saj raste na veliko vrtovih po Sloveniji. Gre za gojeno rastlino, ki je v nasprotju z divjim pastinakom enoletnica. Zato bo razočaran vsak, ki bo kopal in iskal gojenemu pastinaku podoben koren, ker divji niti slučajno ne zraste tako obilno.

Poleti je divjega pastinaka ob makadamskih poteh veliko. Njegov ozek koren za-diši po korenju. Če ima ob prerezu trdo olesenelo sredico, to pomeni, da pastinak raste že drugo leto. Prvo leto steblo in cvet namreč ne poženeta, takrat je koren tudi bolj mehak. Koren pastinaka po okusu spominja na peteršilj ali korenje. Ima precej močan okus in ga ni lahko jesti samega. Odličen pa je v juhah in prikuhah ter enolončnicah. Jemo ga lahko tudi surovega ali naribanega v solati. Lahko ga tudi posušimo in zmeljemo v prah ter uporabljamo kot začimbo ali dodajamo v moko za kruh. Koren vsebuje veliko škroba. Pastinak so k nam prinesli Rimljani in ta rastlina je bila poleg repe edino škrobno živilo naših prednikov. Šele s priporočilom cesarice Marije Terezije so kmetje začeli saditi krompir, ki je v celoti izpodrinil pastinak, razen v Veliki Britaniji, kjer iz njega izdelujejo pivo, vino, žganje in pecivo.

Okus pastinaka je verjetno še najboljši, ko malo zmrzne, saj takrat postane slajši. Zato ga je dobro namenoma pustiti v zemlji in ga šele pozimi izkopati ali pa izkopanega izpostaviti nizkim temperaturam. Za preživetje pa je pastinak ena izmed rešilnih bilk. Ob najdbi ga lahko nakopljemo več in si naredimo zalogo za vso zimo. Ima tudi eno manj prijetno lastnost. Starejše rastline, tiste, ki že imajo stebila in cvetove, vsebujejo snov furanokumarin. Ta lahko ob stiku z mokro oziroma prepoteno kožo povzroči fitofotodermatitis. Gre za srbečico, ki lahko ob izpostavljenosti sončni svetlobi povzroči velike mehurje, ki so videti grozno, niso pa tako zelo nevarni, če niste še posebej alergični. Mehurji so visoki in napeti ter polni tekočine. Kadar jih predremo, čeprav to verjetno ni najpametneje, nastanejo kraste. Veliko ljudi je lahko že imelo take mehurje, pa sploh niso vedeli, od česa. To pa ni edina rastlina, ki povzroča take kožne težave. Vendar če bomo nabirali mladi pastinak, se nam tega ni treba bati.

NAGRADNA KRIŽANKA

FOTO Bruno Toič

				DOLG ČLE- NONOŽEC	KRAJ NA OTOKU VISU	ZDAK	IGLASTO DREVO	ITALUANSKA IGRALKA MARTINELLI	AMERŠKI IGRALEC (JAMES)
		MANUŠA RJAVO-BELA PTICA UJEDA							
		MESTO V ŠUMADUJ SRBUJA							
		SLOVENSKI SLIKAR (NIKOLAJ)							
		HOKEJIST ZUPANČIČ					ANTON NANUT		
		STISNJENA DLAN					DESKA S KOLEŠKI		
								PRVOTNI PREBIVALCI NOVE ZELANDIJE	KOVINSKA ZAŠČITA
Avtor: Vladimir Mlovanović, NAJETO PERO	RESNOST	OBRAT ZA PRIDO- BIVANJE ELEKTRIČNE ENERGIJE	PERJE PRI REPI	EVA BOTO	REKA V ZAHODNI SLOVENIJI	SL. MATE- MAT. (JURU)	REKA V ETIOPIJI		
							NEOSTROST		
UMETNOST- NI SLOG, PREPOROD							PRITISK VAS		
IZČRPNA STROKOVNA RAZPRAVA							PTICA UJEDA		
							SVETLA RUDNINA		
DEL TENI- ŠKE IGRE				LEPOTA, MK			ODDELEK V VAGONU		
				PLAST, SLOJ UMAZANJE			JUTRANJA ZARJA		
NOGOMET- NI KLUB			PRENOS DENARJA NA RAČUN					IVAN POTRČ	
			APETIT					NOZEMSKI POMOR- ŠČAK (ABEL)	
OPERNA PEVKA ONDINA KLASINC					SAMO- STOJNOST				JUŽNO- AFRIŠKA ANTILOPA
					NAŠ NEKD. DENAR				SLOVENSKI PEVEC (KARLI)
LISTAVEC S TRDIM LESOM						RIMSKA BOGINJA JEZE	JEZERO V ETIOPIJI		
						NATRUJ	OTROČAD		
NAGB						POGAN		MLEČNI IZDELEK	
						REKA V EGIPTU		PLOD BUKVE	
ORANJE			ANGLEŠKI IGRALEC RICKMAN				SLOVENSKI NOVINAR (BERNARD)		
			AMERICU				NEON		
ČISTOČA, ČISTOST						VELIKA ZAČETNICA			
DOLINA POD PONCAMI						APOTEKAR, LASTNIK LEKARNE			

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke:
ZAVIHAJMO ROKAV.
Nagrade prejmejo:
▶ **Helena Blatnik**, Vrh pri Boštanju 42 a, 8294 Boštanj,
▶ **Jernej Bola**, Bonini 60, 6000 Koper,
▶ **Marija Marolt**, Čečovje 63 c, 2390 Ravne na Koroškem.
Nagrajencem čestitamo.

Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite do srede,
13. oktobra 2021, na naslov **Uredništvo Revije
Slovenska vojska, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana**
ali na elektronski naslov **urednistvo.sv@mors.si**.

POIŠČI 5 RAZLIK

REŠITEV
IZ PREJŠNJE
ŠTEVILKE

FOTO IN RAZLIKE Bruno Toič

Spodbudna misel

KAKO DOMA
VZGOJITI GENIJA?

Ko je madžarski razvojni psiholog László Polgár preučeval življenjepise velikih ljudi, ki so v preteklosti zasloveli z odmevnimi dosežki na področjih znanosti, umetnosti ali športa, je ugotovil, da so se že zgodaj začeli sistematično ukvarjati z veščino, v kateri so pozneje dosegli svetovno slavo. Polgár je o svojih spoznanjih napisal več člankov in knjigo, v kateri zagovarja prepričanje, da se geniji ne rodijo, temveč jih lahko vzgojimo s sistematičnim in dolgotrajnim delom. Seveda mu v šestdesetih letih dvajsetega stoletja ni nihče verjel, zato se je odločil, da bo izvedel eksperiment.

Za dokaz svoje hipoteze, da so geniji plod vzgoje, in ne talenta, je potreboval velik dosežek, ki bi bil hkrati dovolj šokanten, da bi prepričal še tako velike skeptike. Po daljšem premisleku se je odločil za šah, saj je stopnja odličnosti v tej veščini lažje merljiva v primerjavi z umetniškimi dosežki. Sam je igral šah zgolj ljubiteljsko, njegova žena, Klara, ki je bila sicer učiteljica, pa še to ne, zato se je najprej lotil sistematičnega preučevanja literature o pedagogiki šaha. Svojo hčer Susan je z zgodbicami in igrkami

počasi uvajal v svet šahovske igre, tako da je že prva leta otroštva razvila veliko zanimanje za vse, kar je bilo kakor koli povezano s šahom.

Ko ni imela še niti pet let, jo je odpeljal na prvo šahovsko tekmovanje. Na mladinskem prvenstvu Budimpešte so bili vsi njeni nasprotniki vsaj dva- ali trikrat starejši. Deklica je komaj videla na mizico s šahovskimi figurami, vendar je kljub temu brez izgubljene partije zmagala na turnirju, kar je bila prava senzacija.

Lászlu in Klari se je leta 1974 rodila druga hči Sofija, dve leti pozneje pa še Judit. Seveda sta se tudi mlajši sestri hitro navdušili za šah in se trudili postati vsaj tako dobri kot njuna starejša vzornica. Vse tri sestre Pólgar so v šahu dosegle vse, kar je bilo mogoče. Susan je leta 1984 postala najboljša šahistka na svetu, leta 1991 pa so ji kot prvi ženski v zgodovini podelili naslov velemojstrice. Zasluga za to, da lahko ženske danes v šahu brez težav tekmujejo z moškimi, gre prav Susan Polgár.

Mlajša sestra Sofija se je v zgodovino šaha zapisala leta 1989 s serijo zmag na turnirju v Rimu, komentatorji pa so njene partije umestili med največje šahovske dosežke vseh časov. Judit je leta 1991 pri petnajstih letih postala najmlajša velemojstrica v zgodovini, na turnirjih pa je premagovala tudi legendarne šahiste, kot so Spaski, Karpov, Kasparov, Topalov in Anand. Judit Polgár velja danes za najboljšo šahistko vseh časov. Je edina ženska, ki se je na lestvici najboljših šahistov prebila med prvo deseterico.

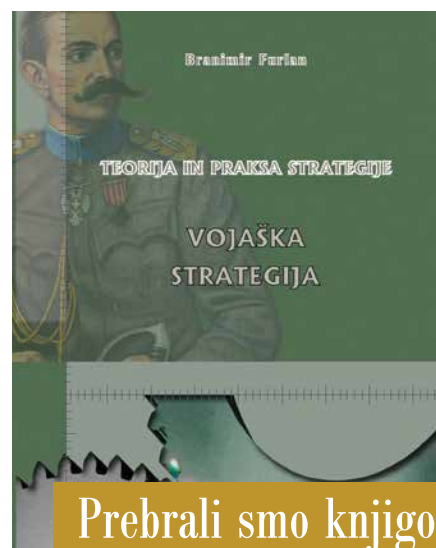
László Polgár je s svojim nenavadnim družinskim eksperimentom seveda navdušil vso svetovno javnost, vendar želenega učinka kljub vsemu ni dosegel. Še danes je namreč razširjeno prepričanje, da so veliki človeški dosežki predvsem posledica naravnega talenta. Tri sestre so obravnavane kot rojene genialne šahistke, vendar njihov oče vedno znova poudarja, da je genialnost hčera rezultat njegovega sistematičnega in trdega dela.

Danes se počasi, vendar vztrajno, uveljavlja spoznanje, da je treba v kompleksno veščino, pa naj gre za znanost, umetnost ali šport, vložiti vsaj deset tisoč ur dela, preden postanemo suvereni strokovnjaki na nekem področju. Pri analizi znanstvenikov in umetnikov so ugotovili, da je med njihovimi prvimi deli in največjimi dosežki praviloma minilo deset let sistematičnega dela.

**Izbor besedila iz knjige Od genov do zvezd,
VU XIII. r. Violeta Vladimira Mesarič, VVIK**

Znanstvena monografija *Vojaška strategija* avtorja Branimirja Furlana je nadaljevanje *Nacionalne (varnostne) strategije*, prve knjige v zbirki Teorija in praksa strategije, objavljene leta 2020. Namenjena je tistim, ki preučujejo teorijo in prakso vojaške strategije, jo oblikujejo ter uresničujejo ali sooblikujejo politike in strategije, ki opredeljujejo vlogo ter namen uporabe vojaških sil. Delo je namenjeno vojakom, nosilcem zasnove in predloga vojaške strategije ter civilistom, ki sooblikujejo varnostne politike in strategije ali normative podlage, ki se nanašajo na uporabo vojske. Vojaška strategija je namreč rezultat civilno-vojaškega vzajemnega delovanja. Spada med strategije, ki opredeljujejo način uporabe instrumentov nacionalne moči, ki jih imajo države za zaščito nacionalnih interesov, in so podrejene nacionalni ter obrambni strategiji države. Avtor pri vpogledu v teorijo navaja številne tuje in tudi domače avtorje. Skupno jim je to, da gre za teoretični koncept uporabe vojaške moči in zaželeno končno stanje, ki ga je treba doseči skladno z namenom. Velik del monografije je namenjen preučevanju teorije vojne in vojskovanja, sodobnih civilno-vojaških odnosov in vloge vojske v sodobni družbi. Avtor želi z vsebino spodbuditi bralca h kritičnemu mišljenju in iskanju odgovorov na vprašanja pri oblikovanju ali uresničevanju prihodnjih strategij.

Urška Prelog, KIZC

Prebrali smo knjigo

BRANIMIRJA FURLANA

ZAVEZNIŠKO SODELOVANJE
V SLOVENSKEM MORJU

BESEDILO IN FOTO 430. MOD

Med 6. in 10. septembrom je 430. mornariški divizion skupaj s pripadniki ameriške mornarice organiziral teden potapljaških aktivnosti v slovenskem morju, ki so se ga udeležili vojaški potapljači sedmih držav.

Aktivnost je bila kot večnacionalni dogodek prvič izvedena v Črni gori leta 2019. Potekala je kot konferenca s predavanji o potapljanju in potapljaški medicini pripadnikov ameriške enote za eksperimentalno potapljanje. Že takrat se je oblikovala zamisel, da se lahko aktivnost razširi z resničnim potapljanjem in protiminskimi temami v obliki predavanj, kar se je po izrednih razmerah, povezanih z epidemijo covid-19, uresničilo šele letos v Sloveniji. Vsak udeleženec je opravil dva potopa in se udeležil predavanj o potapljaški medicini, varnosti pri potapljanju, vodenju potopa in tehnikah podvodnih preiskav pri protiminskem delovanju. Gostitelji so udeležencem predstavili tudi ročni sonar Sonadive, s katerim so opravili potop s šolskimi morskimi minami.

SEDMIM PRIPADNIKOM SV
ZNAK EKSPERTA PEHOTE

BESEDILO Slovenska vojska

Vitalijanski Vicenzi se je v petek, 20. avgusta, končalo preverjanje iz obvladovanja osnovnih veščin in postopkov pehotnega vojaka za pridobitev znaka eksperta pehote.

Pri tem je bilo uspešnih sedem pripadnikov SV, in sicer štirje iz 1. brigade in trije iz 72. brigade. V organizaciji 173. zračnodesantne brigade ameriške vojske se je preverjanja udeležilo 1060 pripadnikov iz oboroženih sil ZDA, Hrvaške, Italije in Slovenije. To je eno najzahtevnejših preverjanj posamične usposobljenosti pehotnega vojaka v Evropi, na katerem preizkušajo posameznikovo telesno, strelsko, orientacijsko sposobnost in sposobnost opravljanja drugih bojnih nalog. Udeleženci so morali pokazati pripravljenost v dnevno-nočni orientaciji z zemljevidom in kompasom, na 20-kilometrskem pohodu z oborožitvijo in bojno opremo ter pri obvladovanju osnovnih vojaških veščin in svojo telesno pripravljenost.

REVIIA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO
INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI,
OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKI: Jerneja Grmadnik,
Petra Miklaužič

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese, Tina Pečovnik

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1/471 26 62

Faks: +386 1/431 12 42

Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo

OBLIKOVANJE

IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:

Polona Čelhar, Lepa reč

TISK: Tiskarna Skušek, d. o. o.

NAKLADA: 7600 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Bruno Toič

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno
stališče Ministrstva za obrambo RS.

Nenaročenega gradiva in fotografij
ne vračamo.

Naslednja številka izide 25. oktobra 2021.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je
članica Evropskega združenja
vojaških novinarjev (EMPA).

DRMZEX21

Vaja zaščite, reševanja in vojaške mobilnosti

18.-29. oktober 2021

DRMZEX21 je skupna mednarodna vaja zaščite, reševanja in vojaške mobilnosti v podporo predsedovanju Republike Slovenije Svetu EU. Namen vaje je, da Republika Slovenija v tesnem sodelovanju z državnimi članicami EU in pridruženimi partnericami, civilnimi agencijami ter zmogljivostmi Civilne zaščite in Uprave RS za zaščito in reševanje prispeva k dvigu odpornosti EU ter širše regije. Vojška mobilnost v EU omogoča hiter odziv in vojaško pomoč ob krizi in izrednih razmerah.

ZDRUŽENI ★ ODPORNI ★ VARNI V EVROPI

